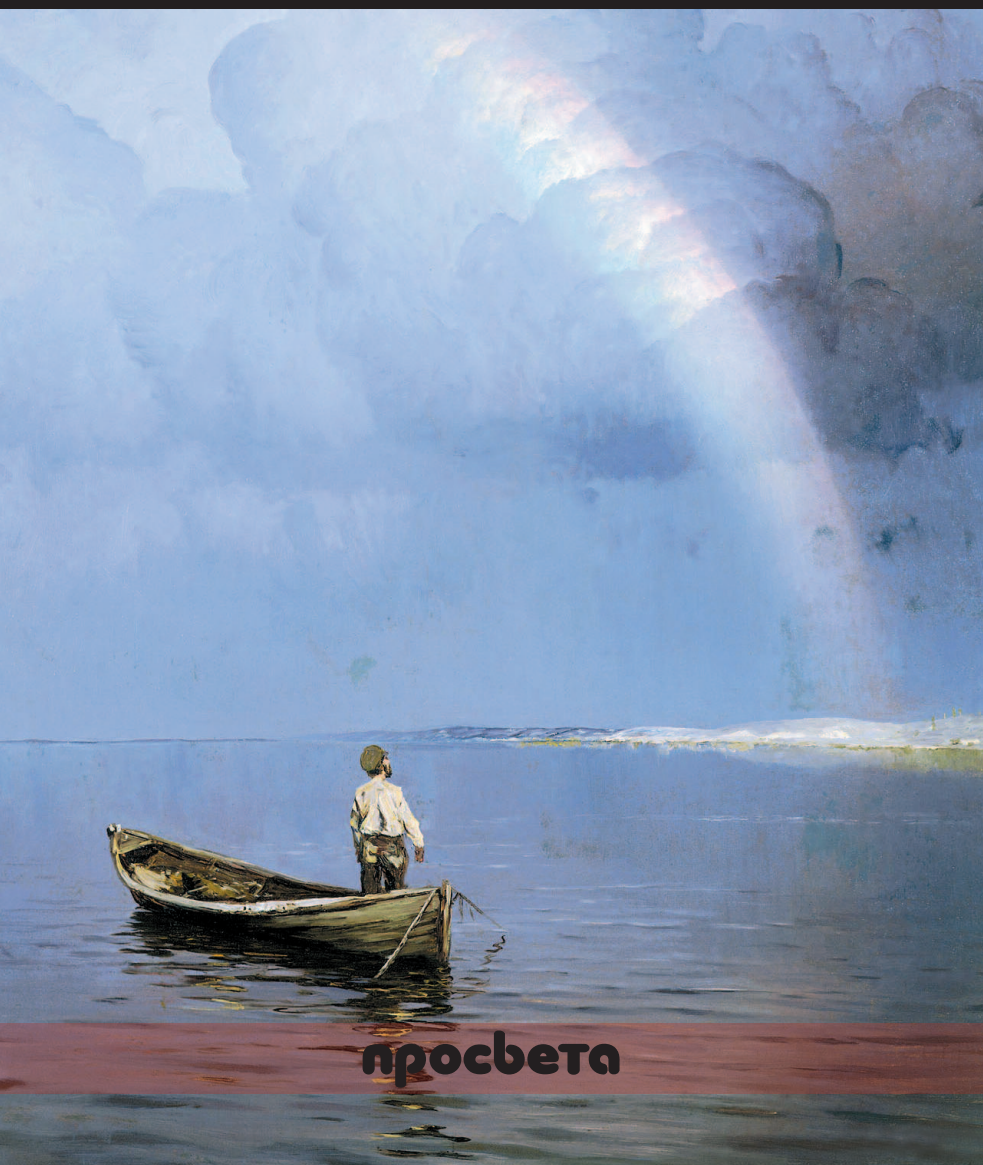

Владимир Криљанин
РЕКА ЉУБАВИ
ПОЕЗИЈА И ПРЕПЕВИ

просвета

Библиотека – Савремена поезија

Уредник:
ДРАГАН МИЛЕНКОВИЋ

Прелом и дизајн корица:
ЉЕВ РЈАДЧЕНКО

Поговор:
ГОРАН БАБИЋ

Издавач:
ИП „ПРОСВЕТА“ А.Д.
Београд, Кнеза Михаила 12

За издавача:
ДРАГАН МИЛЕНКОВИЋ
генерални директор

Штампа:

Тираж:
300

ISBN
978-86-07-02172-7

Владимир Криљанин

РЕКА ЉУБАВИ

ПОЕЗИЈА И ПРЕПЕВИ

113BOP

ЛЕПОТА

Лепота нас довољно и без нас самих рањава.
Полежу осунчане траве на невиђеним пропланцима.
Изгубљени смо негде у времену. Живимо кратко, а ипак не
осетимо ни почетак ни крај.

И тражимо ту лепоту у прохладној пролазности.
Ништа нас не задржава.

Тонемо у дубине или пливамо у лакомислености. И
остаје нам да раширивши крила љубави, заживимо сваки
свој корак, да великим очима и великом ватром објумимо
свет и да сачекамо да нам да одговор.

А како учинити то, раширити крила? Ево великих
снова у нама, валиких супротстављања. Лепота и вечност.
Угледати, упознати људе. Велики осмех нашег плавог неба,
зора која нас сваког дана подстиче. Зато је сва наша снага
потчињена љубави.

МИСАО

Три дана који одговарају својој шестици
Наранџасти лавиринт огрезлих снова
Вапај пред светлошћу ноћи
Усталасани мрак заплавели разум
Неком великом сивом долином, изгаженом Сунцем,
завапљеном усамљеношћу, плива у сумњи, уз ведри трк
мале претходне девојке, замишљено кроз снагу
разуздана, пожудна и успаљена,
немо корача
гола
смрт.
И док ветрови се венчавају у крошњама, силована,
она пружа умоболне руке око тиркизног хоризонта.
Сећам се и трчим, не налазим себе.
Све недостаје.
Велика и упорна бистрина, распарани месец, глава
похотна ноћ.
Вредност и одговор добијају се у часовима. Усамљени
вид штампа црнину. Долазе велики простори испуњени
облацима.
Несхваћени поглед из живота све одлучније грли
метал. Сунце се рађа из очаја. У плавим просторима
крвљу се обливају неслућени оргазми.
Сан отима. Колевка црвеног живота остаје дужна
за свој циљ. Век је још једном поклекнуо.
Како ћемо без мртвих? Отварају се ране и небо
струји из њих.
Пред очима плача протиче мала бела девојка која
нерођена дише љубав.
Неасасушиви жртвеници морају да верују. Случајни цвет
на рубу крви није утеха.

БУДУЋНОСТ ЈУТРА

Јутро је баш опасност ова
Која на извору живота тежи
Да помири све очаје снова
И из свога немира не бежи.

Ако у жељама пољупци се крију,
Снага прати сан далеком бојом неба
У сваком новом дану. И поново родити се треба
И сваки светли поглед да значи поезију.

У опасној снази мисао нек сија;
Немир кроз раскршћа вечитошћу прети -
Страх смртнога данас. Зора на планети
Простире човека. Велика визија -
Песма о љубави за коју су време
И твој светли поглед новој звезди семе.

ЛЕТАЧ

Нанизане ноте
одавде де љубавне песме
Никада нисам покушао да се зауставим
Вијугам вековима
Сав сам од чула свилених нити
Пловим у небу
Заустављају ме само облаци
брзе речи и равнодучност
Полет којим ме купају
води ме равно сунцу
Брзина и топлота претачу се ојим венама
Ја пијем живот из сваке нежности
Обливам се сваким срцем
До снова има још само мало
Јегуље осмеха и бола
огледају се на мојим почецима
Моји наговештаји су
исувише треперави за једну душу
И зато ја умирем више од свих
Сагоревам као све чежње
надања и љубави
Грејући жеђ тела снове
камен пољубац
Загледан у изворе и недогледе
сва три времена
Не плаши ме штои никада нећу бити изговорен
Музика ме обузима
и ја волим нестајем

12. IV 1976.

Сваки пут се дижемо заљубљени,
и уверени у своје заслепљене очи
поклањамо универзуму
овај једини комадић материје.
Све што тада имамо је крај, а
све што можемо пожелети
је загрљај у трагичној случајности.
Пре сна
само пружамо руке.

МУЗИКА

Звук какав никада ниси чуо
Присутност је тешко певати
Блистави лик ме зове
Док сам велик
Сенка ме дубока прати
Зато прогањам и иштем звукове

ХРИД

Питаш ли се
Када ће свако моје вече
У тебе да се претвори

Раздањујеш ли
Претечо небеске среће
На хладној олујној гори

Имаш ли сан
Који ће као море љубави потећи
Свиће ли дан
Од свих мојих почетака већи

ПРИБЕЖИШТЕ

Руке укуса расцветалог вечно
Траже одсјај наде. У небу немоћи
Очима је касним и камење течно;
Мисао окреће сву љубав ка ноћи.

Дуго и бесано око себе блудиш,
Погледи шаљу бледе галебове
У сусрет вечној смрти коју будиш,
Крварећи страшно низ трепете нове.

Сањалиште игре почетком и крајем -
Очи буде наду да мисао спава,
А глава је будна и чудесним сјајем
Упућује очи далеким шумама.
Руке разлог траже. Крвава представа
Премошћених мисли васкрсава с нама.

ТРЕНУТАК ПРОЛЕБА

Све моје љубави
 утопљене у стиховима
Све радости
 Разливане у ноћима

Ова младост
 једини пољубац са животом
Ова срећа
 од највећих неспоразума
 и патњи

КАПРИЧО

Уздахнуле су руже
Заплакала је гитара
Комадајући срца заиграла је љубав
Фламенко
На месечини

Разасула сунчану јару,
Завела и занела мисли,
Сакрила разум,
Разнела бране.

Ослободила безумну бујицу
Ружа
Балада
И пољубаца

Живот је задрхтао од њеног
Бестидног загрљаја.
И поклонио јој
Се.

ЗЕМЉА

Милион има градова
у којима бих да сам.
Врели гласови из Залива свиња
пуцају у свет.
Колико има људи компањеро?
Колико и љубави
Оуди се рађају
Компањеро има право на истину
и дужност да се бори
Живела љубав
живели људи
Ко је то рекао?
Сењор, пушке су нам
веома тврде
али наше очи су
за будућност
и мишице за човечанство
Смрт и оправдање?
Враћамо вам ваше изуме
на челу са мржњом.
Челична столица, капија
и призив електрицитета.
Новац, стратегија културе.
Ми имамо све компањеро, заљубљени смо
и гинемо млади за један од градова
Ено границе мора.
Голубови, голубови лете.
Дише свет
Живео човек
Ко је то рекао
Милион има градова у којима бих да сам.

БУБЕЊЕ

Ако пожелиш јутро, онда јутро буди
Сунце обитава у песмама без речи
Ране и бол су измислили људи
Пред твојом ногом голом
(и твојим топлим полом)
Бујица крви се буди,
а гордост обешчашћена клечи.

АКО...

Ако се заљубим па те

волим

Ако полетим па те

пратим

Ако зароним па те

љубим

Ако умрем па те

памтим

Ако за тебе имам правце живота

ВЕРА !

На пасполућеним небесима
нови Месија
упире прстом
у реч
и каже

Куда одлазиш
последњи
повратниче смрти

Облаци страшно
устају
на одговор
и простори
дуго одзвањају
ишчезавајућим мекетом.

ВОЛИМ ТЕ ЛУДО

Седели смо код Пижона
За мене је постојала само једна мисао
За мене је постојао само твој поглед.
ВОЛИМ ТЕ ДО ЛУДИЛА ДО КОСТИЈУ ДО СМРТИ
Изникла жеља из погледа, у недоглед
Обујмила љубав рамена, страхове и недоумице
Пољубила љубав усне
Уздрхтала тела дубоко у себи
Оквири се уздрмали.
А око нас ствари су окивале
И није се могло скочити у љубав
Није се могло
Бити човек

ЧАСОВНИК

мали
забушант у погледу свемирских истина
потребан
жуђен
пратилац друг дух
весео присутан
не верујеш да нас прати
када се љубимо и милујемо
откуцава
као смрт
разбијем га о плочник
изгазим петама
и плачем
скрхани стаклићи
гледају ме тихим шумором
као моје
време

ЖЕЉА

Желим да распршим стазе
ради којих постојим
да новим путевима газе
сањари са мојим
пољупцима
и кад је зима
да оно што обљубе снегови
уздигну опет грубе
разнежене груди
да се плећа са ватрама мазе
да гробови
нестану у додирима људи

НОБ

Град у мору ока

НАТОВЕШТАЈ

Ово је време када се пробуђени ветрови утркују
долинама нашег бескраја.

Ово је ноћ када ће заљубљени схватити да њихово
време не трпи лажи, и да је данас - сутра неких
склопљених очију и неких младости заблуделих из
живота.

Ово је ноћ кроз коју теку све наше судбине, која се
преплиће са слутњама, ноћ коју магли зло, и која се натапа
тугом.

Ово је ноћ која то више никада неће бити.

ИЗЛАЗ ЗА СРЦЕ

(1980)

ПУТ

Кренуо сам у дан вечитог мрака пред невероватним благим звонима која својим дрворедима и загрљајима представљају мој пут у неуспаване и неверујуће дане јутра. Било је као језеро које заувек воли. На планини неба и мојих крвавих корака. Мало и невино језеро љубави. Почео сам да прерастам ноћи и неба. Зелене траве задржавале су мој дах и гледале ме уплашено.

Онда сам умро. Вероватно као и дан. На дну језера и на врху планине отегнуто су се помешале моје мисли и просуле земљу-прах и људе-жртве који су заувек остали да кључају због несрећног века који је гледао у небо, ка језеру зиме. Замахнуо сам рукама и запливао. Заморено дрвеће се окретало и рушило у шумском сну. Сунце је текло по облацима и одвраћало их од сусрета са мном. Веверице и бубе тихо су ми постављале лепотом заокупљену могућност времена. Велике птице су ми замерале због висине дана. Највише сам пливао са великим птицама. Могло се десити да ипак останем, лебдећи, у себи. Оне су ми пружале своје ветром угашено перје. Постојали смо као тишина која тече низ језеро. Моји дланови су прекривали воду и ја сам плакао због љубави. Допустио сам живо и далеко да оно што се понови пред небом остане тајна страха и умрлих. Нисам се плашио. Певао сам и викао. Успео сам да зажелим остављено далеко које ће опстати у телу.

НИКО ДА УПОЗНА ТВОЈУ КРВ

ИГРА

I

сан облива таму
летим између птица
ветар у скоку обавија
звоно
између мене и сна
срећа тражи и
проналази повике
усне јуре у хајку
на читави свет
бежим из цветова
одабирам око
и зачињем се у твом погледу
имаш снаге за реч
иако те нема
звоно се распада
моје срце гори
свет бива уловљен
корацама у снегу
и сви беже
мисао је ван мрака
у топлини под звоном
која је сама и напуштена
остају сви
ничу из сутона

||

велика и бела
употпуњеност
избија из твоје страсти
заборављени жар
твојих усана из црног
дим нуди звуке реквијема
ти из позајмљеног
шешира дарујеш васиони
нову поетику
у ноћи од које стрепе споменици
роса самог времена
хрли да кане у твоје очи
остављам песми лик
и као да кажем
остајеш и ја те волим

III

ноћ је хладна
нико да упозна твоју крв
одлазиш као непопијена реч
као весник мене самог
сан, неумитан, здрав
пун хладних или
уплаканих очију
силно оргија у дамарима
полаже право на реч
која вечито остаје у њему
на тенутак је
упијам са твојих усана
погледи дуго траже
уточишта
враћамо се ка изласку
сунца

IV

сан има право да налази
самог себе у младости
право тражења и хајке
сахне пред разлогом
који прижељкује свака реч
кад постане својина врхунца
и људи је напуштају
сан гледа ширини у очи
и због њега сви умиремо
то време је игра
пољубаца са сном
а ми се у њој видимо?

ОСВИТ

Зелена грмљавина
кроз лелујаве просторе
пукотине магле
ветар под капутом.

У црвеном мраку
леденој галами
невидљивој будућности
узбурканим свестима
грлим један пркос
једну изгужвану блузу
усне из црних очију
један несаглед мога немира
једну наду у кошмару.

Ово је ноћ саме судбине
слепа, али фатална.
У облацима преврнутог дима
мрљама проливеденог вина
громогласном струјећем ужасу
на 33 обртаја
у упорном болном грчевитом додиру
у визијама из прљавих фармерки
у измаглицама под светлошћу фарова
у мишићима опијеним горком слашћу
допадање овог века
и свемир и љубав и ја.

И бескрајна свежина корака
поноћних улица
неразумевање проба одлазак.
У великим очима акорд и дрхтај.
И ипак даље.
Ово је прва ноћ
предосећање прохладно као освит
излаз за срце.

И СЕНЦИ

Трагајући између ноћи
за смешном бојом јутра
прекорачио сам последњи дан
Пред тобом
у бистром сну под звоном
пред тобом
над започетим речима
пред тобом

КИША

кажи ми оно што мислиш
друга слова, друге речи
волим те
пролазимо велике рубове
видиш ено последње
зелене измаглице
киша ће
а ми заборављамо
гле дрвећа које се држи
за руке
очи какве не верују
вреди ли за њих живети
пустош само, нага тела
опет само пољупци
гледају округло време
чекају команду за крај
куд речи, куд снови
чекају ли само нас
дланови плачу
измаглице расту у очима
и све је више велико
и ти
и самоћа

ЕЛЕТИЈА ПОНОЋИ

*Ако волиш ти мораш знати
да никог нема да си сам*

Бранко Миљковић

Био сам закаснили пролазник
Газио сам тмину
Корачао неповратним, изгубљеним успоменама
И био сасвим сам

Био сам закаснили пролазник
Љубав се скривала
У непостојаним сенкама дрвећа,
Срце је надгласавало кораке
И био сам сам.

Био сам закаснили пролазник
А заборављене светиљке су
Обасјавале страх,
Вапај је загрио улицу,
А ја сам био сам.

Био сам закаснили пролазник
Ти ниси желела љубав, у
Твојим дрхтајима видео сам
Смрт, чак је и поноћ бежала
Далеко у мрак
И ја сам био сам.

Покушавао сам да те пронађем
У уплашеним часовима
У последњим светлима прозора

Која су подражавајући звезде
Кидала тмину
Тражио сам те у очајном и заблуделом
Свету својих маштања
У улици дугој од ноћи
У трептајима срца које је јурило поноћ
Узалуд

Био сам закасниели пролазник
И био сам сам
Нисам те нашао ни у прижељкиваним зорама
Заувек сам.

СУТОН 1

Шта да кажем лепоти
док љубим длановима мрак
шта да кажем љубави
док ми сунца прижељују потоп
У стременима неба
сивкаста дуга
оплакује нашу смрт

СУТОН 2

Сјај загрљених прстију
Капи путују ван себе
С облака се слива црвенило
Границе неба се питају:
Куда са заљубљенима.

НАШ ДОДИР И САН СУ КАО ВРЕМЕ

ОТВОРЕНЕ ОЧИ

Када те дан позове ти му просто
не поверујеш
када се рађаш и престајеш да
живиш ради мојих мисли
и поново растеш говориш и
смејеш се
плачеш пре него што дође ноћ
и прекрије време
ти си предмет љубави
постоји могућност да се сан
претвори у несрећу
да процветају траве
и погледају нас у очи
да нам у очима буду дланови неба
да над телом нам расте огањ.

ДОДИР И САН

ти постојиш
у срцу живота
у сновима што су тако
топло небо овог света
мека си као дах љубави
твоје светло је као оно што
желим да буде
несрећа која нас прати
не успева да препречи тренутак
наше љубави
наш додир и сан су као време
они су истина и стално трају
све што живи само је
продужетак твог лика у бескрај
ово су речи највеће среће
само истина и лепота
немир погледа и тела
музика као
вечност која умире
дани и снови верују
твојим очима
и долинама твог тела
живот лебди на уснама

ЖИВОТ

Утекли смо далеко
од заљубљеничке лакомислености
сада смо потпуни зачарани
животом
на киши
која је гола и потпуно нас
разуме
а не треба јој ништа рећи
љубави

ДАНИМА ОВО ЈЕ МОЈА ТИШИНА

БЕТ

сјај бљесак
мисли сугижу снагу
високо негде у студенем
небу
и мноштво
мноштво
узубуђених гласова
у мојој краљевској
осветљеној
разгоропађеној
тишини
мислим да сам ту
са тобом
а и узрујано небо је негде
овде
около је можда смрт пред
замагљеним прозорима
дан црн
и не верује светлу
светло тиња и расте
и капље по образима
док
одсутни или уздрхтали
стојимо поред зида
напољу у мраку су
сенке
мрак је био
и зашто му веровати
живот почиње да
куља у наше главе
у грудима нам се гнезде
људи
и изненађени чекају
можда наги
можда певају химну

крају
они срца обасипају
сутонима
и онда расту
опет расту
и бесконачно расту
са светлом у нашим очима
до љубави можда
месец говори стихове
а ти ме посматраш бледа
и ходаш по мени танким
корацима
просипам простирем
љубим
воду у теби и пред
тобом
облаци морају да плове
далеко
ти гледаш
ти мораш да гледаш
и кад судари се
тишина
са прозорима
и светлошћу која се
распе
у мрак
гледаш
опет
свој ход
опет лежим
опет смо заједно
без мрака
и тишине
а поглед
жубори и милује
и окива
до сна

ТРАТАЊЕ

Ево ме како трагам по
пустом времену
по ономе што не постоји
како ти верујем:

Погледај ено неба
казује своје зубље и пламенове
склупчани показујемо пут
у срцу нас вреба
мртав војник
усне се траже у трави

Поставио сам замку рекама
кад сам једног јутра
загрио кишу до гола
и рукама крви и љубави
оставивши плочнике
пружио граду и речима
твоју малу постељу бола

Како пуштам да
мала шума слави рођење
како си опет са мном
плод дозвољава рукама
да наткриљују небо
данима ово је моја тишина

НОЋ

птице ћуте или су изгубљене
просуте су речи
и ноћ само измишља како
да нас споји са земљом
као све што постоји и ја јој крадем
део мрака
тама у мени превире
крваво и тешко
ноћ кад се тамо кровова
бдије и лута
до среће која је узнемирила
атлантска поља
па се рибе смрти повлаче ка
сутонима
и ноћ се узнемирена
опет враћа да дрхти
и води љубав нашим
рукама
до свог силног руба

ТАЈНА

Тајна тражи дан као залог
украшене звучне очи
листају кроз ноћ која
бубњи тишином
језа се укршта
са лутањем
та танка крвава спирала
као да не престаје да
буде сан
као да се пење у осветљене
домове и као да би
сланом својих речи
да окује небо
трчиш ка киши
ка мом погледу
а на длановима ти је
земља.
Као да постоји свршетак
избезумљеног дана који
ме захвата вечерас.
Као тамна трака очију
просто плавет

НОКТУРНО

и ти и она
лијући заривена колена
допуштам да ми срце буде узрок реке
миловања хрле црвенилу
очи ми љуби
велики мрак

да запливам ноћном реком
и изнудим твоју вечност
прикупљање - живот
покушавам музиком да те дозовем
младости постају жита
да би се волело

БАЈКА

постоји време које нас оспорава
ипак желим да живим да те откријем
да откријем азурне таласе твојих очију
да паднем у постељу ноћи
и повучем за собом
твоје мисли
да плачем под азурним небом
јер имати тебе је
као оплакивање ветра
и сви падају ничице пред
овим звуком неба
не знам хоћу ли моћи
да ти испричам
крај
био један...
... живео је дуго
пардон, живели су
срећно
док се небо није појавило
испред њих
и онда смо ми баш
плућима у том небу

НИКАДА НЕЋЕШ ИСКАПИТИ
СВОЈУ ПЕСМУ

ПОВЕРУЈ МИ

погледај девојачко око уопште
не спава због неба и звезда
како да те дозовем у ово празно вече
ја само не могу
не могу без твојих колена
посустали дани иза нас
су провокације
металне свести
и балони и бездан
и младе очи и уста
доколенице и загрљај
уздрхталих најжених ногу
љубави
док лишће безнадно пада
рука ми се покорава
показује младицама
пут
заувек успавана
путујеш у вечни
пољубац времена

БУРА

има нечег у тамним оделима
благе вечерње равнодушности
кад ти нема луне у очима
кад захладнело и заплавило сунце
пече однекуд испод земље
духом си већ ко зна где
само музика се мења
још имаш вреле руке и
незагрејан укус у устима
и није те брига је ли то
победа или крај
нежан си у свом умирању
у суноврат си продужен
у топлој јези додира
улици између женских ногу
и грабио би се у даљине
од огромних дрхтаја свог окривљеног живота
просутог из неког давног првог пољупца
луна и сунце ледено те грле
никада нећеш искапити своју песму

БЕЛА НОЋ

У дечачким часовима блиставе реке,
сливени својом крвљу и животом
мењамо се с облаком не разликујући га,
уносимо се до свег,
прободеног, сивог и светлог неба;
с нагим мирисом детета
на слици себе
и отвореном прозору

ОПРОШТАЈ

Ни речи о смрти
вечита љубав једина остала да лебди
и да трепери у срцима
Узрок и крај. Повод и нада.

Бело у блиставом сунцу
Бело у пролећу
Бело у великој тамној згради
Бело у горком плачу
Бело у црвеним каранфилима
Бело у узнемиреним речима
Бело у опорим сновима
Бело у пркосном погледу увис
Бело у болу, музици и крају
Бели кораци кроз белу улицу
Бели дим од цигарета.

Црвена љубави!
Нови страх у старим минутима
Нова искра у свим надањима
Црвена белина!

УСПОМЕНА

Лењинград 1976 - Тања Савичева, опет

Црне очи
Љубавни мозак деце
Живот
Пораз самог себе
Развејане загрљене
Сенке пламичци
У ватри љубави и обести
Расплакани хинови
Капи под песницом

Нешто је заувек широко
Некоме срце и данас крвари
Сипајући еуфорију живота
На све дрхтавије руке
Некоме се име и данас отвара
Љубав у сети и плач у радости

ТВОЈЕ ТАМНЕ И ТАМНЕ РЕЧИ ЛЕПТОТО
ТВОЈЕ ЉУБАВИ КОЈЕ СЕ НЕ ЗАУСТАВЉАЈУ
ЗНАКОВИ И ЗВЕЗДЕ ТВОЈИХ ОЧИЈУ

САМОЋА

самоћа коју просипамо
свуда око нас
само је музика
музика која осећа
младост
музика која има
шансе са ветром
кад изненада у ноћи
останемо сами
да голим уснама
и венама
отворимо звезде
у светлост

ЖЕЉА

пожели век
тишина ће закаснити
ако не видиш додир
пожели да лежиш у мору
свемир ћу притиснути
на твоју руку, дах и зеленило
нешто од твога јутра
бура, море и крв
(пламичак у нашем погледу)
казати самог себе

ИЗМЕЂУ СНОВА И НАС

И хиљадугодишње снаге бачене су у засенак пред нашим очима, љубави моја. Пред овом стихијом стојимо само ми, прожети ветром у милион моћи. Пред питањем, љубави. Љубав је одбрана нашег занесењачког трајања. Повијени пред лахорима пролећног зеленила, газимо кроз никада свога живота. Умиру магнолије прободене временом. Котрљају се сузе из плавих ноћи. Неповратно се стиска и љуби, све волимо, а ипак све се губи. Пред нашом будућношћу, у краткоћи рођеном, пружа се наш недоглед; а, може ли се од срца истесати свет? Твоја ветровита коса, љубави, почетак је и крај једне идеје. Само је снага смисао за снове. Да ли је мир оно што желимо? Како ли љуби она уздрхтала звезда пред телескопом? Ако се икада, у неком другом времену и свету створи искра ветра и истине, из превелике жеље поново ће нићи магнолије. И иза нестанка, у мојој задњој вечери постоји дан.

ВЕЛИКО НЕБО

УОЧИ НОВИХ ВЕКОВА

МОСТ

раширио је руке
вечити дизач у небо
и кап по кап остао на свом дну
на сивом врхунцу
из кога талог боја
посматра небо
хинови из своје ништавности
гледају у простор
на свом сивом врхунцу дна

СЕНИ УНИШТЕЊА

Певај
за ово велико небо
уочи нових векова
Певај
за мене
Када сем сећања светлости
од нас више ничег не буде
Певај
заборав плавој планети
и плавом челику
Даљином испуњено чекање
Твој глас
недостигнута слава
овог света

ВАРИЈАЦИЈЕ НА ШОСТАКОВИЧА

*(Д. Шостакович:
симфонија бр. 5 у д-молу, оп. 47)*

1. MODERATO

Опредмећена стварност
крвави визионарски мач
риђе ерупције из таме векова
недогледни кратер
челичне конструкције у бескрај под славолуцима
видика
заљубљена борба
црвени огњеви око димећих жртвеника
небо
очи
бљесак опекотине
снага вековима сломљеног метала
У гомилама под влашћу високог месеца
располућене сенке заиграле пред маштом
Из дна сан смрт музика
Љубичаста струна над никад недосегнутим
хоризонтом.

2. ALLEGRETTO

Кораци годинама
Одсечни
Заљубљена игра
Опијени мишићи
до перспектива отрова и недогледа
И ружичаста струна над тињајућим огњевима
музика на одру поезије
зелени врхови и вечита висина
утопљена срећа
река погледа

3. LARGO

Наједном
изгубљени гласови заборављених даљина
струја крви под пламеном без светла
распевано развлачење крајевима света и времена
Сан пред сном
вечити подстицај умилне лепоте
и никад непробуђена снага
У музици
пливамо под притиском свода и снова
море нас рањава
Зрачак светла на ишчезлим језерима
сан
за крајем
Преплануло до атома поклоњено срце
у нечувеним тихим пејзажима
Прозујале капи живота пред мраком
и ново узнесење
уз устрептале ветрове
струја живота треперавог светла и енергије
покрет на дну
Ишчупане косе пред вијугавим путем
у ћутању звезда
Зраци врелог светла који се испод тла
пробијају у хладни дан
модру зелену воду и птице
Скерлетно небо засуто сребрном белином.

4. ALLEGRO NON TROPPO

Борба испред слома
узаврела реч
разасута река
насмејана крв
бела игра око круга
слике живота и недокучена вечност
Ужурбана копља пред ветровитим висовима
Узнемирена победа
гром из свести
ширина планете
и сан сан у љубави у вечности
никада покренути далеки лахори
жубор радосних визија
нерешени мир
вечити у загрљају сна
ветрови пред погледима
Огромни доброћудни валови
предају се звуцима
Потреси и већ даљине
у новим световима планетама
обасјаног сна музике
капија пред трубама
крах под речима и ширином.

ПУТОКАЗ

Ако поглед замре
а бол у срцу
означи далеко буђење
хоће ли имати смисла да ратујем за песак
да ли ћемо до хладног неба
продужити свој дом

AURA VITALIS

Грандула ел вила морена
25. априла покуљали смо из срца
шикнули хоризонти каранфила.
Бол и пркос.
Из несустигнутих вечери
из мајчиних груди
из заљубљеничког сна
из сна
из јаука
пред уплаканим дрхтајем радости
црвено на улицама
сунце нас наједном греје
парафразирајући васионску топлину
нашу
униформе, униформе!
буктиње.

Пред смрћу и пред топовима
одсечене руке на стадиону Насионал
гитара коју преплићу духови
дух
слобода
непокорност
не можемо да заборавимо нашу
будућност.
Крајичак осмеха друга председника
на поцепаном плакату.

Не дај се Тернико!
Последњи бомбардер никад неће
долетети

Но пасаран са Кариба
знамен срца

нада у очима
Гериљероси не дајемо нашу планету!

Пољубац у срце
стисак пушке пред смрт
- пред журиш!

Не изневеримо савест сна
дечаџи овог света су се
заљубили у нас
реко буктињо
црвено срце
аргумент живота
које са неба светли за нас
ми бијемо и коламо за њега.

Велике мрачне звезде
потмула океанска сила
Блиста звездомет над Луандом
крв топи ледене игле у срцима
ледену рану планете,
пријатељу са Мисисипија
на Копну је претопло да се не би
смрт отопила
Ал Фатах. Ужарено сунце.

Планета која животом пуца у
бескрај
освит пред васионом.

Колико има људи компањеро?
Колико и љубави.
Живот је нацивео и 900
лењинградских дана.
Чак нам и гитаре отварају лице.

У којој то дубини човечанства

лети та најфаталнија реч
Отровом посипају леђа
окованог хина.
Громадна снага је жешћа
од хималајске
пукотине.
Разум љубав смрт
милијарду ружа за
милијарду погинулих
дечака.
Милијарду!?
Срце и љубави
Дечаци
Аурора је начела оков
проломила се песница хина
Пружила се на поздрав
к
звездама.

Че је увек с нама,
дечаци,
Гранма нам јемчи
да се нећемо покајати.

Не могу нас стрељати Намибијо,
сувише смо руке пружили.
Сва љубав око наших тела
Грандуло, Гернико, Хо Ши Мине,
Стаљинграде, Сутјеско, лисабонски
каранфили
знани и незнани
ускомешани
пламене Земљо људи

Право је да знамо
пред савешћу, васионом, сумњичавим
вртењем главом, наша љубав, наши

пламени пољупци пред бомбама

Бол који чује
струја која прожима глас,
опасује планету,
стихови за дан
звук пред сечивом.
Док гледамо васиони у очи
можемо ли бити прошлост
у незауостаљивом врмену?

Дечаци,
пред ватром и будућношћу
доказаћемо
им
то је изазов нашег смисла
слобода векова
неискрварена љубав.
Очи и мир
то је бити смелији од живота.

Ми
из улица, клубова, колхоза,
школа, логора, фабрика, тамница
младост универзума
поверење за сав живот

Последњи пут
у децембру
пружам из груди ишчупану
крваву буктињу живота
пред уларима пентагонских тенкова:
Ко ми је варао дечаке!

април 1975.

BEHAL, CHA

I МРАК

Слобода названа тамним путиром крви
Тама је изнад свега и досегнућеш је тада
Кад смрти поклониш свој пољубац први
И прескочиш читаво небо у које срце пада.

Бориш се тада ван свега
Чезнеш да имаш очи да те поштеде од себе
Рађа се из тебе јава ко сунце изнад снега
Капље лепотом љубав и нигде нема тебе.

Мрак се комеша и буди. Звезде се разлећу
Прица са крилима белим у небу непомично лети.
На покопаној земљи нова извесност ниче

Док окреће се небо и песак очима прети
Крвав и бескрајан мрак допушта да времена личе -
Велики прораста дан и тражи нову срећу.

II САН

Велики прораста дан и тражи нову срећу
Искри се део простора који мисли припада
Самоћом свега немирне визије крећу
Дижу се високо и више и сан на љубав пада.

Од тада према рубу светови собом блуде
Сваки је раст осуђен на круг снова
Мали поглед надраста река истине луде
Љубав стопе и неба, смрти и галебова.

Немир уморно близак, из њега расте тишина
Животу умире смисао када од себе бежи
Сан заувек постаје свемиру заштитник први

У једном оку настаје уснула белина
Незнани покретач времена сада у љубави лежи
Елегијом живота свемира лобања врви.

III СРЦЕ

Елегијом живота свемира лобања врви
Ноћ кроза сан отвара животу име
Очи су ми све рекле и сад ме срце мрви
Мој мали угарак света крај обасјане зиме.

Несустигнуте песме и сва тајанства ноћи
Најављују ме самог иако имам тебе.
Крв расте и љуби но да ли ће за сан моћи
Кад срце надрасте дан да сачува саму себе.

Покретом поклањаш звездама све што имаш у оку
Остани и за дане сан и жели љубав дубоку
Све што из тебе расте то је небеска жеља.

Остављам веру у небо јер речи да имам нећу
Из љубави своје живим, снага ми постаје беља,
Мостови преко чела у нове просторе крећу.

IV ПАСТ

Мостови преко чела у нове просторе крећу
Немир је несталан и никада не можеш знати
Да ли живот уклања простора сенку претећу
Ил очи твоје разливају таму, очајни док лете сати.

Облак је мишљу плав и у машти је звезда чиста
Боје те стално зову, пољубац зрачи у сунцу
Нова љубав пред тобом увек је чежња иста
Светлост и раст које видиш узроком хрле врхунцу.

Зато вера ко део тебе самог пружа
Се с новим тобом. У оку цвета ружа
Коју ветар заборавља, а светлост даљини предаје.

Иза умалог ново расте, љубав сумње издаје
Време је несрећна мисао, вода пепео прене
У свему траје крај, ти увек растеш из мене.

V СМРТ

У свему траје крај, ти увек растеш из мене
Остављаш сваку истину, простор се у теби шири
Даљине бића и времена остају само промене
Сан се са љубављу тако вечито и ненадно мири.

Укрштена и тамна сенка надраста визије
Свако приноси себе големом расту на жртву
Док се мрак слива у очај. Иако љубав ту није
У свету знамо једино своју будућност мртву.

Ту лежи сан који нас посећује од вечности
Тамна бура за нас неизискрене светлости.
Свуда у мраку расте неизнађени дах љубави

Очај је разлог за сан, а моја сенка дубока
Расипа заблуду и наду, као у страшној поплави
Према неспутано белом сунцу ока.

VI БЕЛИНА

Према неспутано белом сунцу ока
Пружа разлог бсекраја, пут којим се ићи не сме
Љубав је њена довољно за твоје очи жестока
У белини је краја четврто лице песме.

Ћутање нирване сеје дах свој неизмирени
Бледе постају речи када леже у њему
Из дна љубави тад расту мутне немирне сени
Не знам да ту сам и да покој живи у свему.

У малом светлу живота космос посматра ласте
Фатална љубав и очај за белим пружају себе
У теби додир се туче с мраком. Нова извесност расте

Од свега сасвим белог, љубави, смрти и мене.
Дубоко јој испод сна извори меке потребе
Река је ова склад што светове обара лене.

VII О ТОМЕ КАКО СЕ ЉУБАВ ЗОВЕ

Река је ова склад што светове обара лене
Она је наџивот наш, клица недостигнутог свега
Птица прхне из ока, живот из додира крене
Стапају се пољупци у дрхтаву гомилу снега.

Меки облаци страсно се сливају у утру
Загрљаји тела блуде са оне стране свести
Све лепоте смрти журе да огњу пут утру
Уплетени сан, на граници, са нама ће се срести.

Пред облацима снова љубав поставља замку срећи
Радујемо се даљини јер постоји тако дубока
Остави велики живот и према далеком себи крећи

За око простора пред тобом нема животног рока
Погледај широко птицу која љуби летећи
Ено где спајају се речи раног немирног тока.

VIII О СЕБИ ИЗМЕЂУ ЉУБАВИ И ДАЉИНЕ

Ено где спајају се речи раног немирног тока
Улазе у најдужи дан заборављене дуге
Која у визији птице нежно расте висока
И земљу уморну грли бескрајним небом туге.

У вечном гутљају сан постаје животу семе
Светлост ствара заспалог и заљубљује га у небо
У даљини постаје пут и заборављено је време
За љубав дубоког мора у свима растеш потребо.

Спајамо се пред собом, сном теку нове силе
Избраздана трепери у огњу раван нема
У додиру снова поноћи су трепериле

И слале на длану рођене звезде према
Простору који су слутње оставиле
Дани нам ничу из ноћи које нема.

IX О КОСМОСУ И ЧОВЕКУ

Дани нам ничу из ноћи које нема
Неутешна белина црвено ће из смрти расти
Из погледа и патње ниче мука голема
У очима нашим теку потоци страсти.

Сами смо. Из супротности речи пливају боје снова
И снежно време постоји ради човека.
На граници видика тоне несрећно мноштво слова
У зори самој кипи неплаћена лепота века.

Можда пропаст и свемоћ зову мене из мрака
У свом вечитом хтењу да заокруже поредак сури
И видим: око мене је крви рођене флуидна трака.

Биће не познајем простор, веза тече да растури
Препреке срцу. Осећам призор стран тихом поретку
мрака -
Одасвуда сила неба у мали кутак жури.

X О ТОМЕ КАКО МАТЕРИЈА ДА НАДМАШИ СЕБЕ

Одасвуда сила неба у мали кутак јури
Велики живот поставља сну лепоту
Раскол у леду док осећа небо жури
Да постане нови сан у игри датој животу.

Узбуркано светло одзвања у леденом оку
Вода објашњава рибама време њиховог лика
Дишући своју буру сунце додаје скоку
Песму од које корак постаје умрлог слика.

Зароњена у немир визија бива лепота
Која у твојој мисли зачиње пораз неба
Блистави простор плави опијену идеју живота.

Пољубац постаје разлог због ког се вечност колеба
Светлост, да упамти време без сањаних страхота
Чува и нереч, несан, људе уместо хлеба.

XI О КОЛЕКТИВУ

Чува и нереч, несан, људе уместо хлеба
Да ти пожелиш разлог опредмећења љубави
Она кораком твојим постаје твоја потреба
Сазвучје живота истину поздравом плави.

Кораци својом крвљу не бирају простор гласу
Обасуто је цвеће. Челик на небу блиста
Смрт не хода више. Сан гледа ватрено масу
Звезда крвари у срцу да ноћ постане чиста.

Постојимо у мноштву нада своје визије
Никад речена свест постаје стварности тема
Судбина жали самоћу, а пламен заборав крије

Прекорачено тело рукама је дилема
У сну се за грубу веру корак нежности лије
Између очију љубав простор животу спрема.

XII О ДУБИНАМА

Између очију љубав простор животу спрема
Да се потпуно преда човеку то само време може
Вечита борба за нежност наше је смрти поема
Узбуђење времена као мисао изрста из наше коже.

Пучина обраста плачем. Страст очију гине
На једрима гледају птице у уста олује
Мрак те загри горак ако над рођењем ти мине
Незадрживи глас. Руке нам и даље срцу рањено брује.

Због уздрхтале таме пучина небо милује
Оно се крилима предаје у уста бледој тортури
Док гледа загрљај ветра море дубину срца чује.

Над вековима падамо кроз илузију што жури
И кад пољупци и трава размичу своје олује
Ми растемо болно далеко у сусрет свеопштој бури.

XIII ИЛУЗИЈА

Ми растемо болно далеко у сусрет свеопштој бури
Уснули гребен траје и љубећи постаје вода
Сами смо у свом сну, наше су чежње костури
Сан нам се прелива жељно и њиме трепти природа.

У проглашеном свитању пале се нове несреће
Мрак прети прстима смрћу која је река
Видимо се ко летоказ који са музиком креће
А усваја нас победа без дрхтаја смрти и лека.

И тада вера у цвет постаје срцу тело
У задњем заведеном дану нашег погреб
Да цвета страсним сном моје је небо почело.

У сјају мора видимо треперавог галеба
Љубав као да ставља свој знак на наше дело
Али бол тражи снове и човек срцу треба.

XIV ЉУБАВ

Али бол тражи снове и човек срцу треба
Зато не плаши се таме што те у немиру зове
Свршетак сна само нашу љубав вреба
Низ наше погледе сви узроци будућности плове.

Сан крвари и своји сенима љуби
Ми постојимо жар и велико знамење бело
Пониремо у дан и хладни мук се губи
Јер у нама се спојеним то сневање зачело.

У цветовима са истока меша се светлост дана
А мора љубави постају свемиру храна
Светлости круже око рањеног трајања

У очима врхунца поново додир се сања
Сферу несталну да жуђеним растом смрви
Слобода названа тамним путиром крви.

XV МАТИСТРАЛЕ

Слобода названа тамним путиром крви
Велики прораста дан и тражи нову срећу
Елегијом живота свемира лобања врви
Мостови преко чела у нове просторе крећу.

У свему траје крај, ти увек растеш из мене
Према неспутано белом сунцу ока
Река је ова склад што светове обара лене
Ено где спајају се речи раног немирног тока.

Дани нам ничу из ноћи које нема
Одасвуд сила неба у мали кутак јури
Чува и нереч, несан, људе уместо хлеба

Између очију љубав простор животу спрема
Ми растемо болно далеко у сусрет свеопштој бури
Али бол тражи снове и човек срцу треба.

ВРЕМЕ ЉУБАВИ

Постоји време зиме и време љубави
ја верујем твојој срећи
просто се окрећем ка букету
твојих очију и дозвољавам
да ме самог
заведе и однесе у
недра мачевима
нека звезда која се рађа
у твојем длану
то је радост кад
плане грозница у
твојем љубавном телу и
сва наша неба са горким
и болним пољупцима
руше се у ову ноћ

СЕЧИВО НЕБА

То је нешто као занесено
па узнемирено време
запаљено, разровано гранатама
болесно од чежње
као стог који гори ка крвавом
небу
додир који прљи
мисао која жеже због слободе
и смрти
то је песма која хоће да
надвиси неуверене а жаром
спојене
да се пружи раширено
и наго као истина
податно жудно и немилосрдно
као велика страст
као борба од које људи болују
као бол излечен вером
изгужвано дисање
и препуне руке љубави
у корацима и жељи
када ће сви веровати
у ову љубав
и гледати да погледом
самере
колико дубоко црвено
и страшно
наш пољубац звучи
пред сечивом неба

ПОЗДРАВ ПОБЕДНИКУ

Мач-симбол, -
поверљивост ветра.
Судбина вијори над бедемима Београда
и одјекује одувани звекет.
Славо без иза, тај ветар клија из
твоје руже.
Крваво стабло за све и против свег.
Из бронзе израста човек.
Ветар се ветровима одупире.
Покажи се звездама
Кошаво.

ЕРИДАН,
ТОПЛА РЕКА
(1990)

*Ко је достојан да отвори књигу
и да разломи печате њезине?*

Откр. 5. 2.

Cursa, прва звезда

ОТРОМАН КАО У СТУ

И отидох к анђелу, и рекох му: дај ми књижицу. И рече ми: узми и изједи је; и грка ће бити у трбуху твојему, али у устима биће ти слатка као мед.

Откр. 10. 9.

ОКИТИТИ СЕ туђим сновима и оних мртвих и живих није
то тамна гама ни дубоки валер очекивања.
Описане и поново рођене очи. Цео мој посао је био
да очекујем самог себе. Вребао сам се, настојао у
сваком тренутку да се појавим као неиспакани
плав грч. После ноћи, после љубави, после убеђења.
И руке ми задрхте. Ко зна која је ово ноћ да још
сањам.

ТАКВО неприхваћено време
као што је ноћ
са много тамних постеља
и великим сном
треба исписати ту крв
нека нас воде
нека престане музика
ноћ је дубока
у њој речи тону
извадим мир из
себе, легнем на перо мрака
огроман, као у сну

У ТИМ ноћима
крв се ћутећи
распоређује
музика ми немилосрдно
испија речи
просипам своју свест
у незаборављени дан:
расту нам срца
плаве косе облива
жудни лет степских птица
музика се стапа
са светлошћу и водом
херојском господару погледа
тама одасвуд прети
али очи су протекле
кроз горући мрак
знам да још не постоји
тренутак пречи
и од оваквог сна

НАПИСАЋУ белу песму од
које ће задрхтати
обраћам се тренутку
који претвара ову станицу
ништавила
изненада је добро знам
у тамни тренутак звезде
из ког настаје ново небо
ту празнину више не осећам
шириш крила исправљаш тело
и тако је дубока ноћ
колико пута се кунем да
је не кажем
она титра у мојим очим
мами ме
на силне заседе снова
тако моје срце тече
тако је ње у мени и тако мене у њој
верујемо несрећном небу
због којег смо још увек многи

ЗАБОРАВЉЕН у својим речима
ограничен и сувише жељан
не верујем да ћу преостати
потврђен само уснама
генерацијама већ
под коначним барјаком
и за наступајуће
за верујуће
и ничег умиреног нема
у том безвестном чекању
у тамним таласима
којима нас свет на заласку обасипа
ми немамо избора
предодређени срцем за
катарзу времена у којој
лучимо своју крв
своју будућност и мисли
стварамо светове
слутњи нове
широке превелике
руку увек пружених
за бар једну кап, бар поглед
међу милионима
још несливених
усправљених ка небу

ЗА ПОСЛЕДЊИ корак живота
изгубљени у возовима и сенкама
устајући
земљу
излажете небу
бранећи светлост коју нисмо пили
корак друже
само корак наш
и пламен ће је љубави миловати заувек

Zavrak, druga zvijezda

НА ИСТУ СТРАНИ СВЕТА

*Знам твоја дјела да нијеси ни студен
ни врућ. О да си студен или врућ!*

Откр. 3. 15.

СВЕ ВРЕМЕ и мој дах боле ме овог дана. Не верујем да сам поново настао. Не верујем да бих могао да се тражим ако ми никад не угледаш црног лабуда, крваву сузу мог срца.

Престајем да се бавим твојим дрхтањем и да увек новим, оштрицом окренутим речима обасипам свој немирни сан: тебе како живиш пред мојим очима. Да жедан сањам ток своје крви и пијем твоју блудну плавет. То ме изнурено срце предаје муку кретњи. Сигурно да после сваког буђења нека нова грозница живи у неосујећеној дубини све већој.

МИР рудар љубави
оно што нам доноси вече
снег,
урони тако из мене
преостаје ми незавршено твоје
ноћи ћутање. Кад ти постајем из
очију ја верујем
облива ме коса
кратак поглед
трепери мисао очи
као длан
ја те разазнајем
то небо снова
у коме сви пламте и сви
играју улогу живота
векови се одмотавају
хајдемо

ПЛИВАМ лежим пијем
ваздух ми кроз очи
како је ветар мек
кроз њега могу да паднем
право у твоје крило
устајем и пружам се
на страну света
која као крв
протиче из свега живог
лепршам кроз ноћ
на заспалим ливадама неба
љубим те за плавичасте звезде
мој несагледиви поглед је молба
ходницима времена
жртва дуги која натапа твоје очи
кад заволиш неповратно
ветар носи твој пепео
увек на исту страну света

УНИФОРМЕ замагљују поглед
жар да тучем се и умрем кад моју
мастионицу облије музика
ево очекујем те
наочиглед света
звук се квари и престаје
мали дланови капљу
и маглено пуниш се мноме
тако се истраје
затрчи се
моја рука те очекује
да се уз зебњу срушиш
крај
мене

ПРОГУТАВШИ сузе
као пламен поћи ка небу
као да смрт сачињава вечност
лет мир угашена звезда
где то поноћни ветрови
оплакују мртве душе и
изгубљене љубави
стојимо пред тишинама
у њима гори океан снаге
последња борба из вечности у срца
дан

Zibal, treća zvezda

УСПРАВНА КРВ

*Жена обучена у сунце, и мјесец
под ногама њезинијем...*

Откр. 12. 1.

НЕПРИМЕРЕНА самој себи, као вулкан надмоћне успаване дубине, кроз потоке крви у мом телу, разлистава се ова ноћ. Њено рухо силне колевке живота је дубоки меки загрљај. Загледани у дане и неба и најближа нам, лица своја, немирно препуштамо речима и мислима да се у обрећењу нашег плахог блудног загрљаја истакну у будућност тек. Очи пропадају и враћају се веселим крицима неба, најсрећније смрти, које се као хоризонт појављује и нестаје испред нас, и очи постају орган љубави. О, у данима и ноћима у мислима које се обично враћају затичем те. Нека нико не оправда дозивање сутона, реко оплетена у травке мога тела. Зашто толико плачеш у мојим устима бела голубицо језе. До јутра ја те додирујем као своју испружену и босу мисао. Плаво почиње и траје на рубовима игре и гласа. Ја те сусрећем и како једна ноћ хрли да буде дужа од живота. Топле и грешне мисли како ми бију из очију, запитам се да обухватим дан када настајемо. Како видим ту дневну, обласну и тужну срећу. Кад се наставља замах говора без мере за нас. Без речи, када ноћ као и увек рађа. У нама је без упознавања. Тек тренутак бића, таласи, у ком би сваке једне наредне ноћи да се утопимо, кад онај одјек постаје све већи. Тако са собом, безверан, у теби лутам кроз ноћ. Ватре воде и непрестани течни пољупци. Бескрајно се то одржава на понорима срца, који нас воде тако далеко. Обливање. Мног разврстај се небесна. Да постоји тај говор, то што смо осетили, ја устајем. Времена сутонски блиска и звездани мир. Такву те позивам вечито, од почетака својих, случајне ноћи.

ПРСТИ се на папиру
муче и траже природу
додира
срце дрхти и
у речима му се само
таласају нови облаци
маште
из очију у очи пливам
из себе излазим и
стапам се пред својим длановима
живот мој је као тело и ја
га изливам у тебе
само оно што говоре дланови
без тешкоће времена

РОСО загрљена
руке ми се пружају
као никад досад
плав поглед
и румено небо
капље и опија ме уснама
мокре
руке у трави
ватра тврдог
и меког удисаја
груди попут белог мрака
и додир да потоне
у бол
и смех
ноге
земљотрес воде
и усправна крв
да се просуто римује
даљина
преда мном
снови као да теку
и сва су ти сунца због љубави

БЛИСТАВА биста
гипкост тела и
сан
над овим рукама
дозивају се песници
упућују вапаје
а ноћ никако да им
се оствари
те узбудљиве игре
имати оживелу виолину
прстима и телом
песме се претичу и љубе

НЕКОЛИКО тренутака
дана
дели ме од длановима
прекривених
питања
залечених
мном самим кад још
нисам говорио
неколико старих
додира као срце
дубоких
крв прелази у сате
и ја који не прихватам
свршетке измичем
простору
да се саберем и
малаксало,
као пред сан
притиснем ту уздрхталу
и тешку мекоту
библијско чекање збиље
о неверујуће моје време
у загрљеним собама
да закуца на стакло дана
не желим да завршим
пред реком
осликаним ињем разних боја
платном које обавија
покрет
задрхти крв

Азла, четврта звезда

СВЕТЛИ ВИД

*И жена, коју си видио, јест град
велики, који има царство над царевима
земаљским.*

Откр. 17. 18.

ИПАК све то на ивици живота истиче из мене, али вечито, ја не знам ни почетак ни крај. Дуго, а брзо пролеће. На дно дана ме поставља љубав, на врхунац мојих мисли. Сва поравнавања и живот су празни. Река тече страховито ка кожи твојој да те целу стегне пољупцем. Да те дочека преко ноћи. Да се јављаш овоме сну, овој модрој води под којом сам дубоко. У самоћи певам и нема ко да ме излечи. Да имам тебе ја бих пустио голубове из моје главе да одлепршају. Пред тобом је те чекам ведро ноћи болна. Смрзнуто око туге, ја волим сваки овај дан. Ти у њему дишеш.

КАО ОБИЧНО, неочекивано и тешко пролеће
измери своју песму, напуни ми руке
као изненађене очи, једноличне
и тамне у новом
расти птицо да те дотакнем
откривен
једна од кратких ноћи и залеђена стакла
ноћ ми је испред звука твоје речи дотакла
радуј се моме болу
ноћи су попреште мира
да посејем далеке снове на твоју руку голу
ноћ као ковитац узнемирених папира
у мојим рукама, души, на мом столу

ДУБОК је дан над којим
престају звезде
мисли упућене к лепоти
пресрећу ме у свакој бури
кап ока као буђење папира
зашто сви имају снаге да живе
полако капи хрле у песак
безвремене су речи
ја све могу када останеш
у положају ока
црвена машина
кораци су као измаглица
познајем да сам надречен
преживећу журни трзај смрти
пожели ме
да опевам ову стиснуту реч

ТАКО СЕ музички на равном небу
поново овде враћам
дубина слутње танких
узнемирених груди
ја се сам заустављен
и обесвешћен
обраћам сијању моје буре
међу облацима
скренутих погледа
нико нас не зауставља
твоје тамно крило
биће изнуђена долина наде
године и целог живота
прошлости прошлости своје
ти разумеш брујање
и како си неплаћена и
недоведена у тајну сна
ево ме рукама ћу

ОНО ШТО носе магловита јутра
заувек их прогони
речи су довољно велике
да могу вечито да љубе
од јутра траже сан
у ком је могуће живети
немој грлити у сну
сан је једини и
сан је усамљеност
љубав је међа сна
једини и светом разбацани
мислима се грле
погледима стварају и прелећу
празнине пред срцем
и никад се не сусрећу
бежим јер верујем
пливам
сан је затражио мој живот
смем ли да сањам лик
истину и сагорело небо
реч ме води вечери
остави сан
градим заборављену светлост
светлост од које болујем
истина смо дубоко у нама
поклон љубави таме

Тхеетин, пета звезда

ТРУДИ ОБЛИВЕНЕ ЗОРОМ

*И видјех небо ново и земљу нову;
јер прво небо и прва земља прођоше,
и мора више нема.*

Откр. 21. 1.

РЕЧ по реч ја тонем у овај немирни мрак из кога како да изађем. Обухватна је, неверујућа и широка та ноћ око мене. Оно што је у мени, до крви се бори с њом. Тако судбоносна та ноћ. А ја из ње вапим и претварам је у део будућности. Будућност се тада окреће према нама и љуби нас, и ми страшћу погледа надрастамо већ и своје животе. Речи ме не прате или можда не могу. Вичем. Грлим се. Да обухватим и зауздам небо. Над срећом музике да оно буде поприште грча моје радости и мог сванућа. Да корак по корак заувек постојимо. Да штедим речи и да их у бујицама расипамо. Да дишемо љубав. Правило будућности. Ватра коју је засекао овај жар.

ПОНОВО се дохватам са давном и очајничком тежњом ка
вечном и свеприсутном звучању
наш дискретни привид времена
наше недозвољено око
одвлачи ме толико да не могу да ћутим
над данима који пролећу и мимоилазе се
наизглед плав
ја светлим
погледом превлачим и
ноћ
уморну игру црвеним цветовима
ни моје вребање неба не
исказује њихов звук
док је живота
и док је храбрости да
се продужено гледа у уста
љубави
све се тако ненадно и узбуђено
пресликава у нас
сливене ноћи са гласовима
је увек остајем као
питање као пролетели
дан
увек певам ову исту
бескрајну и занесену ноћ

СА ШИРОКИХ чврстих
и дрхтавих руских поља
ветар ми је доноси
са вере у груди обливене
зором
моје небо се мути
ја израњам тобом
ето тако страшно
оштром тамном шумом
оно гори
да се пробијем
до свих данашњих погледа
мене нико само она води
некад заустави речи

КАО ПРСТИ усталих токова угледамо
те обресе, па посустанемо
како се наднео тај раскол
избија врућа пена
и речник треба пронаћи
близу љубави далеко љубави
речи ме муче
јуче сам зашао и проговорио
узвикнуо
уклањање времена од нас
умрљане груди
познавање дубине које не мора
да продре у свако тело
преко оних негованих ноћи ја
ничем у тим рађањима
судбине и жудњи
сам предсказујем
развалине, степеништа
преко колена сломљене речи
нове уздахе у којима ничу пречи
и откривенији снови
не простиремо тела док нови
запечаћени заљубљени и препознати
одлазе у сате сна. Сутрадан схвати зашто
сам се свукао. Зашто у мојој кожи залутало почиње
да расте у теби се среће збуњено као варање у ноћи. Као
сусретнут стражарев миг поћи ћу к теби. Да знам. Сам
нећу моћи да препознам. Да спавам
пркосећи. Кад се у меку увучеш ноћ и звезде те
боду. Запалиш своје власи и своје путеве. У њу ће
сви прозборити. Тражиће је својим невољама својим
рукама, својим даљинама, предузимаће колоне
токова ка мом гласу. Ка мом познавању да ли ће
преостати. Твојим очима је небо зачарано. Телима
загрлите тло. Из њега полећу наде чежње и спегови
прошлог. Над тим свакако зорама.

Асатир, шеста звезда

БУДУЋНОСТ ТОПЛА РЕКА

*Благо ономе који чита и онима који слушају
ријечи пророштва, и држе што је написано у
њему; јер је вријеме близу.*

Откр. 1. 3.

КАО ДА хоће да ме изгуби у бојама, тај треперави
мрак. Нема тренутка који би ме зауставио или вратио
самом себи. Звезде и мрак имају своју чежњу, мој поглед
плива у њима. Да се осети колико бих да дишем, мало је
и ово небо нада мном.

Да дишем и претварам се у ширину. Чежња
је најјачи одлазак. У сваком времену ван живота
крај време даљина постаје радост
путујем горим
сва величина гордост и простирање лепота
имају један правац
напета плоча сна уздиже нашу крв
за један дан за облаке
за чежњу за њу
да крај у очи капље
попиј речи које сам отпевао
оне су ноћ у којој се сања
оне су последњи откуцаји мог срца
срећа волети онога ко умире
опијен чежњом
срећа умрети опијен чежњом
као љубав
проналазак тишине
и тамних простора у водама
где траје најжешћи и натопљен крвљу
живот наш

ДРУГИ СИН то су нам интербригаде Риваса. На бреговима Никарагве остављам ове интимне речи, звучање бомбе мога срца, деци. Ко ми подмеће пожар у отвореној кући. Пожар у ком се дисање свих људи претвара у таласање океана. То је благо и лет који нас проноси. Даје нам право да устајемо не стидећи се својих осећања. Свесни њихове силе потресене и неверујуће. Надсвођујемо се, нацивљавамо. Кидањем окова свести дамари нам исто бију кроз чула и невероватно рађање кад и најстрашнија помисао тихне пред нашим рукама. Пред очима које настављам много. Први пут испијам настанак себе и времена. Без обмане ту почиње све дрхтање васионе. И наш је једини смисао порађати себе. Као тешку болест збацити у дубине тмину самоћу и страх. Зато те рукама поведем ка себи. Време мене изнутра. Све речи падају. Каква ноћ.

ОКРЕПЉУЈУЋА врелина
ова соба у устима
гутљај света понире
по твојим прсима
продајеш украдене зоре
и стављаш их иза своје сени
поздрављаш јутро
грлом моја
дубоко
постоји морализаторска поука
овај свет се плаши смрти
време нас грли
опет кажемо и пуцамо
пољубац
октобар таман као кревет
у кратком сну
а остављено је мало речи
не верујем у тај пут ни у смрт
има тама која прогања све
који овде остану
попут нас
да се не раздвајамо
ни у овој ноћи
ти нада
ја сан
и лежимо заједно
стално се спајамо последњи пут

ДАН кад протекне појаве
се велике сенке
дуги кревет са једином
светиљком
у рукама које чекам
тиња грозничава ватра
очи светле као пољупци
удаљени поглед напушта
слику
ње наге и провидне
руке су у очају
очекују се успони и
путовања
очекују се неочекивани
дани
никако да се споразумемо
ја је загрлим
и она загрли
моју ноћ
дубина је када памтим
заборав својих жеља
и сав твој понор тада
у мени кружи и
ја ти љубим очи
ако се над овим даном може задрхтати
онда ја знам
почиње први сат
љубави
прошња среће потраје као сва
ноћ потпуно
и изјутра очекујем лађу
да ме однесе у Макондо
где ћу погинути
лажна је била владавина
белине

Љубав се моја хладним
очима свети
колико ми срце тече
у немирној крви
где простор сече лепоту
моје усне и очи одлете
су за тобом

И ЖИВЕТИ тако без правих повода
кад се ноћи ко зна како одмотавају
и расту наноси болне
узбуђујуће и велике прошлости
и тако у погледима
очи изненадне, жудне и
несхватљиве неког погинулог
и очи давне и
неког живог
тражим предсказања
и престанак надмености
будућност топла река
уплиће крв водама
заједничког циља
препевај се хумана дубино
дана у сне мојих речи
као да нисам никада престао
да те будим
вика је то
блистава дубина за којом
ја престајем

ТАЈ ПЛЕС

нас успоставља у позадини
расветљава права сугиже
редове
простом ширином неба и
болем у души из
ког ништа не ниче
само се распростире
и мрви
мрви
до крви
трешти нам у очима
уздигнемо се над капке и
време нам се успоставља
никад не саткан бејак
тако близу
тебе
верујући очекујући
знам
јер све строжије устајем
над речима тројанским
ја Ахилеј који чека своју коб

Achernar, седма звезда

ВЕРА ЈЕ ПРЕДЕО ПОГЛЕДА

*И врата његова не ће се затварати дању,
јер ондје ноћи не ће бити.*

Откр. 21. 25.

СЛИКОВИТА и збуњена тишина
са извором времена претвара
се у склад
кад те ноћас зовем
како овом љубављу
да обухватим сан у
који полако тонем
заборавим се, преламам
отворени прозор не
помиње сумње јер
он нема у шта да
се уверава
зар ја смем
да коракнем у свој глас
да страхом руке
нарушим ритам сваке
ноћи
ако и прежалим све прошло
стално буктим
опет кажем ноћ
и знам на шта мислим
свако зна на шта мислим
увек увек

ОСВРНИ СЕ први пут без одрицања и
заборави ову ноћ
може ли се нешто животом
у овој тмини, стајању, невремену
породити снажно
за радост немирних и страсних душа
у дубини која нема речи
мислена као крв, несхватљивог трајања
наша гордост борбом претаче сан
тим трудovima ми градимо ново поље превазилажења
склад олуја
смрт као осведочено веровање трајности
да смо машта, љубав, кораџи
да бритким ударцима откопамо уморену прошлост
немирно сећање векова
траже ли мисли реч која ће бити журно и неприметно
изговорена
као мој мир од звезда у рукама
да се препусти одјеку љубави и времена
да се никада поново не зауставим
лепота, сваки тренутак је опијен њоме
нема увода за последњу реч
жестока свест налаже поље сна
додир одбеглих светова
вода
обљубљена и отворена миром
свест и прожети смо погледима до нас самих
ми (љубавни грч, судбина, буђење) смо као трава под
морима и црвеним сном попрскано ткање крај тела и
зато
смо прекорачили ноћно чекање о коме камење мисли
словом се претачем у пламен
дубока је пређашњост руже
ја сам у овој ноћи. Тренутак.
празнина сећање напред
празнина сећање будућност
вера је предео погледа

сан наш ноћног чекања; схватање и љубав, стварање и
љубав,
поглед - спајање простора, ово комешање из кога се
хрли
к другом - то је живот наш, ишчупана влат, загрљај,
љубав.
звуче неба, трају прсти, светли музика
и дан и ноћ

ПОЗДРАВЉАШ ли ме
или те чекам
рукама празним пред
разарање тмине
земљо очима од руже
посетићу те
и све што већ кажем
осећам
кад сам прекинуо музику времена
у коме нема сусрета
никад више
једино крв
одводи ме путевима југа са којих
нема повратка
на које одлазим тамним
улицама да силом
изнесем
више од мене
тајна навико
будућности

ОБИЛАЗИМ дане да ми
улију време у крв
да нађем течни живот
да распустим очи
кад жар прекраја небо
врелим рукама
времена за нас задржи

ПРЕД САВЕЗНИШТВОМ сна заувек и за себе размичем ове речи

све неотпевано и гладно поново се у снове враћа
да не поверујеш у то чекање о чекању бих да пишем
блиставо се на сузама својим дижем лети застава у граду
губим упозорења чекање ме вуче а ја бих да певам
је певам тужно мрачно и сјајно а и са чекањем сам све
ближи

колико слободе у дану и ноћи ја чекам полако а
хтео бих брзо

не одређујем више ни звучања својих речи
тако бучно и тамним пламеном горим
зар не разумеш чиста врелино олује
тај млаз се у теби
чује

и сви смо превремени

ОСКАР ДАВИМО: ЕРИДАН, ТОПЛА РЕКА ЉУБАВИ

„Еридан, топла река” спада у најређе збирке песама које сам икада читао. То је величанствена поезија о чежњи која је најјачи одлазак. Али битније је да речи којима нам је Владимир Кршљанин саопштава нису „сломењене преко колена”, него промишљене и преоосећане до краја. Отуд и непостојање уходаних синтагми и поштапалица да се изрази та невиђена у нас опседнутост сазнањем. Тај песник, астроном, пријатељ је ноћи, друг самог неба и брат звезда. Он не вреба само ноћ за обичаје небеских тела, он вреба и самог себе, своје биће које се пита „зашто сви имају снаге да живе” кад и у њиховим устима плаче голушица језе. Јесте, зна да је надречен, али и да ће преживети журни трзај смрти. Како? Чиме? Вером? Религиозним падањем на колена? Не. Иако цитира стихове Откровења на почетку сваке мотивске групе својих песама, аутор их схвата једино као метафору својих расположења, не као догму, не дословно као извршено откриће него као напор ка откровењу. У очекивању да се тај неоствариви напор реализује, у очекивању себе као чежње за сазнањем песник распоређује састојке своје крви на тој земљи изложеној небу у заборављености граница. Страховито је радна, рекао би Рембо, Кршљанинова будност једнака на јави као и у сну о неприхваћеном времену. Његово избегавање баналних речи није ствар критерија укуса, него ствар сазнања. Ако оно води неубичајеним браковима склопљеним између удаљених речи, то није због лепоте или уживања у необичности него из потребе да се, економишући речима, најједноставније саопште поруке његове више но промишљене осећајности којој се песник не препушта као оном нечем што постојећи узето само за себе не изазива поверење. Тек спојено са сазнаним осећање има право на себе, на песничко грло, на реч, коју ни од почетка не би требало сматрати творцем сем ако нисмо склони да карактеристици и својству људске интелигенције дамо значење богаоцасинаисветогдухаамин. С правом су све цркве, не само хришћанске, сматрале пророке јуродивим, јер се у својим откровењима стављају раме уз раме са створитељем ког су они једини прочитали. Ни Кршљанин који нема претензија да пише закаснала откровења у овом веку научних сазнања, не верује на религиозан начин, али другујући с небеским приликама и појавама, он, трска која мисли растући у пољима својих језа, друкчијих од Паскаловских, види скренути поглед облака и разуме брујање прошлости недоведене у тајну

сна што се овде враћа музици самог неба које румено капље упркос тешкоћама времена којима упркос сијају сунца због љубави, иако крв прелази у сате. Песник се не мири са свршеницама, он зато и измиче простору. За њега се у њему то гради заборављена светлост од које и болује јер је истина поклон љубави тамо. Песник постаје тако ресник, ако је рес - истина. На словеначком већ јесте. И на латинском где је рес - ствар. Али дисање љубави спада у правила будућности и зато Кршљанин у тим својим и нашим данима који се мимоилазе пева само ову увек исту бескрајну и занесену ноћ у којој звезде боду али кроз коју он креће ка својој љубави „као на сусретнут стражарев миг”, љубави којој је „мало и ово небо нада мном” да би одолело и остало неунето у његово дисање. Не, то није Откровење број 2, али то је више но кохерентна поезија. Она је у овим временима одбијања постојећег више но салутарна враћајући нас оном што постоји, нама самима. „Без обмане ту почиње све дрхтање васионе. И наш је једини смисао порађати себе.” А љубав јесте „морализаторска поука: овај свет се плаши смрти” док је „октобар таман као кревет” где двоје који се воле

*„ти нада
ја сан;
лежимо заједно
стално се спајамо последњи пут!”*

Љубав то је први сат почетка, а будућност је топла река
што

*„уплиће крв водама
заједничког циља
препевај се хумана дубино*

*као да нисам никад престао
да те будим”*

У следећој песми стоји

*„уздигнемо се над капке и
време нам се успоставља
никад не саткан бејаж
тако близу
тебе”*

Не. Та мисаона поезија која зна да је уморна прошлост уморена иако су немирна сећања векова, не трага толико за смислом уопште, колико за љубављу, за њеним смислом, за тајним навикама будућности. Она би да нађе течни живот да прекроји небо, да распусти очи јер сви смо превремени. У овој предисторији љубави у царству нужности иза којих су нужности за љубављу, почињу царства слободе за сталну чежњивост љубави.

Београд, октобра 1986.

СЛОБОДНА ЉУБАВ

(2000)

*Оштро некако и брзотечно дело љубави,
које сваку врлину превазићи може.*

Деспот СТЕФАН (Слово љубави, 1409)

ПУТЕВИ ЛУБАВИ

ПУТ, ТАЛАС И ДУГА

Твој поглед ми је открио и осветлио пут. Пут којим те са краја на крај света носим у срцу. Пут на ком су све ноћи и сва свитања.

Док лежим на обали моја крв чује велики талас који расте. Све је ближи и све је већи. Море је под њим дубоко, дубоко. Моје обале већ више нема. Хајде да заједно на њега испливамо - тако високо, високо.

Бићу увек усправан, и твој. Да се ко винова лоза уз мене уплетеш и много година рађаш велике гроздове сласти.

А дуга између твога и мог срца у калейдоскоп у очима деце ће се претворити и неће никада престати радосно да трепери.

САН

Када сам на кратко у њега тонуо - био је увек исти; први пут сам га уснио слатког као твој пољубац, па сам онда сањао како сањам тај сан, па како свима причам да сам сањао да сањам...

Чезнем за оним што имам, али ми чежња зато није мања.

КРИЛА

Слободно се опусти на мом облаку којим крстаримо небом. Нема сигурнијег места. И мало који лети тако високо. А оданде се све види: цео свет и сви људи - као на длану. Све љубави и сви немири и сви подвизи...

Лепо је лежати, лепо је спавати, лепо је љубити се на мом облаку. И све остало.

Полако. И меко. И далеко.

Нема ту много ни да се каже. Љубав је као гутљај воде. И онда мир и свет и лет.

МУЗИКА

Твоја душа је вир, дубок, и пун тајни и богатства - досад су се само умивали његовом водом - допусти ми да се у њега загнурим: лепоте које будемо изнели на светло можда ће те обрадовати, можда ће те опити.

Твоја душа је нежан инструмент љубави. Лепоте својих дубина можеш заувек да уљуљукујеш непоказане, али музике љубави - најдивније музике - никад не би било да није другог - онога ко воли. Откриј мојим прстима твоје струне. Можда ће нас мелодија која тад потече, као бистар поток, пратити дуго још, да нас и у другом времену и свету од жеђи спаси. Или ће се можда винути и учинити да срце залепрша до неке радости и слободе доступне само тренутку.

Твоје тело је рођено за љубав. Покушај да откријеш у себи тај склад који је природа твојим ликом и обликом наговестила.

Коракни према мени за кога је свака твоја реч - чаролија, сваки твој покрет - буђење крви, а ти сама - опојни хранилац духа и вечитог људског сна.

МЛАЗ ЉУБАВИ

Ко зна хоће ли уопште умети да мисли
о томе.
Чудно, као да сам постао превише мудар
за песника.
У ствари, могао бих да пишем свашта,
само изгледа, нећу. Као да нема оног
правог и бурног склада између крви и пера.
А срце и даље хоће да се излије. И почео
сам да пишем крвљу.
(Оловку у руци држим -
очекујем одговор.)
Већ је вече. Вече сиво.
Празан ваздух улази кроз прозоре.
Као да смо се затекли под мокрим
гранама.
Негде, сами.
Како да кажем набреклу реч
која ће сиве просторе да премости.
Како да научим да
водим љубав и са душом твојом
голом.
Иза свих кулиса и реклама
бризне по који млаз наше крви,
па или нас заболи кад се заустави
сам,
или се снажно и тихо
две крви слију
у једну крв.
На тренутак само,
као што једино
и може бити.
То је
важније од живота;
то је
лепше од сна.

ЛЕТО

Почело је дуго, топло лето.

Између мора и Сунца много је плажа и градова кроз
које лутамо препланули и голи.

Многи су леви предели на хоризонту. А још су лепши у
твојим очима. И зато, кад год застанемо, ја те узмем у
наручје и љубим.

Како си лепа под Сунцем и мојим пољупцима.

ЗАЧЕЋЕ

Теку реке, облаци небом плове;
а у вечерњој свежини звезде се по нама просипају.
Све је тихо,
а под крошњама дрвећа
у грудима које трепте -
наша љубав дише
и као да се читав свет покреће ка нама.
Љубимо се као две воде.
Тај је вир живота колевка
наше будућности.
Голи и спојени,
милујемо се
отворених очију.

БОЈЕ

Зелено лето,
све је око мене зелено.
Ходник од сивог камена,
зидови бело окречени;
између зелених грана
провирује
ноћ.
Корачам раширених руку.
Још корак -
протећи ће ноћ;
још корак -
пред тобом стојим,
бокор ружа је око нас,
израстао из твог и мог срца.
Све је око мене зелено.

ГОДИНЕ

Пролазе сати. Пале се светиљке за
усамљеним окнима. Музика
умирује време. Ветром очишћен
плочник. Сумрак. Тихо је.

Чекам. Чекам да јој пољубим
руку, да је стегнем у наручје.
Као увек, она издалека долази.
После много стихова. Помаже да се
живот преживи. Увек је ту, у
годинама.
Толико љубави.

И када се загледам у њене
очи и залутам у њима, не успевам
да је сустигнем. Увек преплашена,
нова и немирна, поред мене.
Сваки пољубац опет
наше мисли опет
увек су једна испред друге
увек још мало откривају.
Поново свучени и изненађени
За још један дан живота.

КУДА ПЛОВИМО

Колико сам само ноћи пијан од
музике и вина
душе узбуркане немирним
сјајем твог лика
немилице своју свест разливао
тишином.
Снази моје наде била је изложена
само празнина - звездано небо
и оно је морало да се промени.
Није било твог гласа.
Колики је само космос еонима
усмеравао да би
се родило ово јутро.
Све то је за нама
и има наше очи.
Највише му поклањамо
цвет вида
руке уста и очи.
Сви гледају
свет нас је пратио на том путу -
ноћ се претворила у јутро.

Обоје смо ушли у исти чун
и окренули га ка
обали живота.

ОЧИ ЉУБАВИ

Рано небо као да шапуће о љубави:
сlike, то су само сlike
невероватно њено тело
као да је вечно у мојим
рукама
у тој лудој блиставој игри
пружам руке
пружам уста
ознојено чело
како душа лута
сасвим
далеко од речи
од овог тла између
недара
погледаш ноћ
и у њој звуче очи
ништа ме неће
опити као твој дах
кад се насмејеш
зажалим што сам
на овом свету само гост
па ми имамо
лепоту и светлост већу од
свемирске
и то је истина којом живимо
очи моје очи моје љубави

НЕБО

Птицо броде
шириш једра
пуниш се мојим небом.
Љубав је музика,
а живот песма.
Кад ћу поново да запевам
за твоје очи.
На далеком путу
мами ме твоја небеска
ширина
и руке твоје руке.
Сунашце ноћно.
Гњурац по твојој сласти -
окупан летим.
Птице лете са нама
и увиру у нас.
Залетимо се
у даљину.
Од мог руског срца од
мојих андалузијских ватри
до буђења о коме не знам ништа -
живим тај немирни лет.

БОЈЕ, КАДА ТЕ ГЛЕДАМ

У крилу неба
засута чистим златом Сунца
ливада која је вечита
планинска ливада
до које ћемо се попети или
се нећемо попети
ливада зелена
и жута и црвена и плава
сваког сата другачија
заталасана ливада драгуља
у окриљу неба
где је тако мало ваздуха
а тако много златног Сунца
сваки корак који се овде
начини је
као корак у мору
нестаје
ливада до које
ћемо се попети или
се нећемо попети
и док смо далеко у мноштву
помешани изгубљени
посивели без себе
она увек иста
сваког сата другачија
високо дише за нас
у сну кад полетим
толико високо да милујем
планинске врхове
видим је у окриљу неба
обасуту Сунцем
како ме посматра цветним таласима

хиљада разнобојних очију
све оне лебде
трепере и промичу
само се једне не мењају и
упијају ме
твоје очи

ЈУТАРЊА ПЕСМА

Неба, мора цела
и планинска врела,
јутра млечно бела
од Сунца нек плету
бисерна одеда
око твога тела;
ко пчела у цвету,
ко птица у лету,
душа би ми хтела
сву љубав на свету
у моју, у најмекшу,
у тебе, у свету.

ДЕСЕТ ХИЉАДА ПОЉУБАЦА

Рибе у води пливају
и у томе уживају.

Вода
је за њих
слобода.

Ако неко хоће да воду
замути или пролије -
рибама ће помоћи водолије.

Водолија је увек ту
да воду и љубав долије.
Због тога су рибама
неопходне водолије.

СНАГА ЉУБАВИ

Колика је снага лепоте?
Када смо седели заједно, говорећи или
ћутке, несрећни или насмејани,
преплетених руку или усана, сећајући се
или мислећи на будућност, када си
ми из даљине долазила у сусрет носећи у себи
наду, када сам те дочекивао са свим
вратима отвореним, у немирном сну
пуном плахих додира, дубоко, на дну
твога и мога погледа, настало је
нешто што ће нас нацивети, оно
што увек поново настаје и помоћу
чега опстаје овај свет.

ИСПУЊЕН СВЕТЛОМ

У празним и тамним ходницима
опсерваторије одјекује музика
из моје осветљене собе.
Као невидљива копрена која
скрива небо од мог телескопа,
хладни ветар би да те скрије од
мог загрљаја.
Срце ми немирно туче,
трудећи се да убрза време
да се што пре појави ведро и јасна
ноћ а затим
сунчано и мирно јутро.
Тада ћу прикупити
светло свих сјајних звезда
и испуњен тим чудним
сонским сјајем
заувек
сјединити се с тобом.

ЉУБАВ ЈЕ СВИДА

Другог дана моја постеља још само
мало мирише на тебе.

Невидљиви узрок моје данашње среће,
молекули са твог тела по закону дифузије
потпуно испуњавају моју собу.

Има их, дабоме, и у мојим плућима,
а неки је сигурно, путем крви, доспео
и до срца.

Ту је пао у замку
у топло окриље ткива
са којим се сјединио заувек.

Неки су се кроз прозор придружили
ветру што је тог јутра китио
белим пахуљицама твоју дугу и тамну
косу.

Ветар их сад разноси незнано куда
а ја се надам - по један на сва она
места на која ћу у животу да
долутам - и подариће ме увек,
бар за по један трен
мирисом твога тела
и дахом љубави.

ВЕЧЕ

Ко се може појавити под мојим
прозором у кишно и хладно вече?
Усамљене силуете пролазника
промакну каткад са једног на
други крај улице.
Тамни кристал ноћи засија у мом срцу
кад ми се учини да те видим
како долазиш, лаког корака, са капима
кише у коси.

ПЕСНИКОВА ЉУБАВ

Људи се не осврћу. Мисле да их песник отежава својом лепотом. Као кад би потекло море. Својим бићем и свешћу тонем у тебе. Да се пробуди и покрене тај крчаг космоса. Да се тако сав кроз очи, рукама, дахом и телом, постојањем своје мисли, прелије у тебе, песник до смрти покушава. То је његово стварање, то преливање је његово оплођење духа, из кога се рађају све нови и нови кристали будућности.

ДЕФИНИЦИЈЕ ЉУБАВИ

ПОСВЕТА

Поклањам ти све речи у
овој књизи. Поклањам ти
руку која их је написала,
и чело које их је наслутило.
Срце је већ твоје.

ПОРУКА

ова слова што
леже на папиру
почну да живе
тек кад им приђеш
и она се проспу
у теби говорећи
Добродошла.

ИСТОК

Око истока
се обавио
блистави дугин
лук.
Као твоје тело
око мог
када те
дуго љубим.

ПОКЛОЊ

Теби,
Сунцу у пролећно јутро,
нежној птици над бедемима,
риби у рекама моје крви,
цвету од чијег мириса живим,
уснама које ме воле,
поклањам моје острво.

МИ НЕ МОЖЕМО СТАТИ

Кренули смо на бескрајни пут
Пут на коме се рађају звезде

ЉУБАВ

Између сна
и несна -
све моје
увек поново жуди
за свим твојим.

НАШ ПУТ

Пошли смо заједно
на бескрајни пут.
Предела су радосни
и тужни; али ја
сам срећан што
си ми сапутник.

ЖИВОТ

Три године
- детињство наше
Љубави.

ИАКО ЈЕ ЗИМИ НОЋ ДУГА

Љубави моја,
пронађи ме, опет,
испод покривача,
између страница књиге,
још сам ту.

ИСПУЊЕЊЕ

Када сам небом до тебе стигао,
знао сам да је свима што лете
наш загрљај драг.
Нека ме и ова ноћ донесе теби, -
лепше и даље не бих ни
могао путовати.

ЖЕЉА

Нека ми загрљај испуни
твоје тело,
нек те до срца испуни
моје врело.
Тако испуњени
све ћемо моћи
још много ноћи.

ГРАД СУНЦА

Сунце нам је подарило живот и вид.
Ми свету поклањамо будућност и снове.
Све је ту, надохват, око нас и у нама.

ОБЛИВАЊЕ

Купај се у мојој реци.
Пиј њене воде када си жедна.
Што је више будеш пила,
Она ће бити све бистрија.

СВЕТКОВИНА

Погледај - живимо у најлепшем од свих светова.
Ту ћу те љубити вечерас.

БЛИЗИНА

Дај ми руку да може у мојој да спава.
И да те што пре поведем.
Дај ми пољубац, да ово постане јава.

СВЕТЛО ЈЕ У ТЕБИ

Пољупци су ти песма,
а поглед радост неба.
У крилу ти спава Сунце.
Љубим те да се роди.

ТИ

Чиста алхемијо постања:
Живот претвараш у љубав,
А љубав - у живот.

СЛОБОДА И ЉУБАВ

АТИНА

Сунце је љубило таласе Егеја;
бљештава белина града и топли камен
под стопалима, -
велики бели круг пун вечности
и страсти.
Атина је широко и тихо,
дубоким откуцајима срца,
певала песму твојој лепоти.
Гласом, дахом, срцем и очима,
отворене душе,
следио сам те и
покушавао да будем достојан
те узбудљиве песме.
Акропољ је чезнуо да се
подигне из рушевина,
јер би једино усправан и величанствен
могао да поздрави
оличење вечне љубави
које је миленијумима снио,
док га није пренула
твоја појава,
тако ненадна, и
тако песнички вечна.
Лутао сам немиран у атинској ноћи
поред саборне цркве
и преко Плаке,
следећи твоје стопе, које
су отвориле пут кроз моје срце.
Са сваким твојим кораком
Атина је бивала лепша.
Песници древне Еладе су ми
додавали Орфејеву лиру,
посипали твој пут латицама црвених ружа;
гледао сам сва лица љубави:
и ноћ, и јутро, и Сунце,

и тражио најлепши део Атине
у којем ћу моћи да те опевам
пољупцима.
На врху Ликавитоса
била си мисао Зевса,
блистава поново и никад живља,
обучена у свечану белу хаљину
града.
Твоја уста, очи, глас и тело,
давали су живот и љубав
сваком камену на који си крочила.
Колико дана, колико лепоте,
колико светла!
Море испред Пиреја ме је
болело од страсти.
Таласи, борови, сунце,
бела једра на пучини,
чак и јарки цветови које си убрала
крај мора које нас је опијало
и обавијало својим дахом -
све је мирисало на тебе.
Сваки твој додир,
покрети тела на
Олимпијском стадиону,
били су толико леви,
да само спомен на њих
овековечава ову песму.
Хадријанов славолук
се стидео безначајног повода
због којег је саздан,
а сјај твојих очију
је попут Сунчевих зрака
дизао птице ка небу
над Храмом Зевса Олимпијског.
Атина те је опевала,
а ја сам био крај тебе.

(Атина, 1994.)

КРОЗ ОБЛАКЕ НАД ОЛИМПОМ

Као поток Сунца што тече и блиста
низ његов врх
који је опет пробио тамни
олујни покров,
док под таласима хладне кише, без путоказа,
тражимо уточиште,
тако нам се у животу
укажу нечије светле очи.
Колико светла,
колико светла нам може поднети срце,
колико љубави?
Не знам, али све што учинимо у
животу, никад не достигне
сјај чудесног, без љубави.
Нема подвига, без љубави.
Нема поезије, нема уметности.
У љубави најбоље упознајемо себе
и откривамо колико нас пуно има
у ноћи, у блискости, у другима.
И нова љубав открива нови свет;
можда онај којем
ћемо коначно припасти.
Онај у којем се са узбуђењем,
Сунце поново рађа.

(под Олимпом, 1994.)

СИГИЗМУНД О ЗОРИ

(после триста шездесет година)

I

У котлу Европе
греју се велике наде;
неке искрене,
а неке мрачне.
Само сан о љубави
према теби,
велика будућа љубав -
то је све што имам.
А живот је сан.

II

Буди јака
колико можеш.
Можда још има наде.
Ти ћеш тек као утеху
примити мој поклон -
нежност, дивљење и
неизвесност.
Можда већ сутра.
А после нам нада и
не треба. Та сласт
ће нам испуњавати
сву будућност и
прошлост. Волим те.

III

Варшава.
Као велика зора, -
свуда помало
скривена.
Да ли ће да сване?
Можда ће баш сада.

(Варшава, 1995)

АЈФЕЛОВА КУЛА

Иако те нисам чуо вечерас,
осећам плахо куцање твог срца
кроз етар,
у поноћ,
док у тихој полумрачној соби
кроз прозор
гледам не тако светли Париз
и обучену у светло Ајфелову кулу:
као гола љубавница,
она осветљава само себе.
Ова поноћ плаче
за твојом плавом косом,
за твојим очима пуним
искрености,
које се некад мирно загледају
у моју душу.
За радосним загрљајем који
сам добио,
иако сам прекршио сва правила.
Тако снажно пиће за
заљубљеног
твоје тело твој стас
које сам угледао
изненада, а у ствари
прижељкујући то.
Како ме увек изненади
и опојно окупа
оно што највише желим.
За твојим речима у којима
сам наслутио љубав,
и за твојим нервозним
речима затим

у којима су многи болови
твога живота и твоје борбе
завикали,
надјачавши срце.
За твојим босим ногама,
које бих најпре миловао,
а затим љубио,
не бих ли отворио твоје тело
за моју страст.
За твојим танким рукама
нежности
које сам додиривао
као крила заноса.
За твојим уснама
које су измицале,
иако их не бих пуштао
из својих
по читаву ноћ љубави -
док нам тела не одиграју
све игре за које
су способна.
Гола, на светлу и у тами,
додирујући
сваким делом тела
сваки делић оног другог,
правећи нечујним додирима
музику
од које бриде срца;
журећи до врхунца
и попут провалија,
прескачући
сва пуста времена
која нас тиште, и
само због љубави,
остајући у животу.

Где колико наде у
сутрашњем дану
и у оном пред њим.
Сутра ћу чути твој
глас, а кроз неколико
ужурбаних дана самоће
опет ћу бити пред тобом.
Свакога дана све више заљубљен
водићу те путевима
које си желела
и оним
које сам за тебе створио.
Љубави.

(Париз, 1995.)

ТАМО ДАЛЕКО

Поноћ.
Телефон звони у Београду, дуго.
Тешка ноћна свежина
кроз широм отворен прозор
улази ми у собу.
Знам да исти ветар
дува и у твојој близини.
Тамо далеко
моја вољена
дише
и спава.
Можда ћу јој ући у сан.

(Париз, 1995.)

ЖАНА ОД АРКА

Данас сам двапут срео
Жану од Арка.
Једном, у златном оклопу,
на златном коњу,
на Тргу пирамида,
са очима које гледају у бескрај.
Други пут,
свету,
камени кип,
у цркви Нотр-Дам,
тако лепу и чулну
у свој опреми бојној,
као снага љубави.

(Париз, 1995.)

НАТАЛИ

Сутра летим из
најлепшег града на свету
у постојбину моје душе.
Црвени трг и плава глава
данас певају око мене.
Ујутру сам те чуо
и мало обичних и
љубавних речи које си рекла
чиниле су веселим
сваки мој париски дах
и обасјале ме златом твоје косе.
Хвала ти.

(Париз, 1995.)

КОЗАЧКА БАЛАДА

(песма пола и алкохола
о мојој страсти у власти твоје сласти)

Причали смо док си била гола.

Црвена звезда што сија
на кремаљској кули,
снег на Марковом тргу и ја -
твоју смо љубавну радост
ноћас поново чули,
па је вотке у флаши остало само пола:

причали смо док си била гола.

У свакој пахуљи сијаш,
а Русија поезија
велича твоју лепоту коју толико волим;

причали смо док си била гола.

Твоја плавет ме пали својим дражима голим
и просута страст капље са мог стола;
толико среће мислио сам да неће
донети први дан у мајци Русији -

причали смо док си била гола.

Сањао сам ти груди и бокове и ноге,
твоја ме плава коса шамарала до бола,
звао сам твоје усне и тело

да с мојим
отпевају љубавне крике многе,

причали смо док си била гола.

Своју заносну кћер Анапа предаје мени
козачка сабља је високо подигнута,
и док коњаник хитар по
пустој степи лута,

моја се усправна крв
подиже до твог пола,

причали смо док си била гола.

(Москва, 1995.)

РУСКА

Хајдемо у тагу
на Кубан
хајдемо на Тару
да завејани
крај ватре
сатима водимо љубав
и купамо се
у пени
сопствене сласти
испод ињем посутих
оморика
и неба које мукло одзвања
својом тамном дубином
избодено иглама страсти
крај којих
сијају исцуреле
капљице среће;
јесу ли то насмејане сузе
бисери
који ти купају
осмех
груди
и бутине
или је то моје семе
које у твом телу
разлива
млечни пут.
Желим те
много пута на дан,
а када отворимо и ту
чесму страсти
толико слатко ће нам бити
да се то не може измерити.

(Москва, 1995.)

СУТРА

Као девојчица
играћеш се мојим књигама,
мојим озбиљним мислима,
мојим, на твојем телу
запосленим рукама.
Љубићеш ме,
некад у тишини,
некад у жару.
Снежна ноћ, сунчано јутро
и топла постеља.
Седећеш ми на крилу,
смејаћемо се и причати,
и свакога дана откривати
једно на другом
нешто ново.

Већ сам крај тебе,
тих и радознао,
гледам како се бориш у журби
са својим мислима,
како се свлачиш.
А већ сутра ћу моћи
да те дотакнем,
да те љубим,
да те водим свуда где
ниси била.
Тонућеш у сан и будићеш се
радосна.
У топлом стиску
мушког срца.

(Москва, 1995.)

ЦРВЕНИ БАЛ

Ја и наследник Хона Рида.
Његова жена Рускиња
ме зове на валцер
у московској Сали стубова.
Немци, Французи, Мађари -
комунисти
чекају да се Русија дигне.
Блистају црвена слова
на белом камену
између кристалних и златних
лустера,
док се руски комунисти
договарају како још једном
да потресу свет.
Пре Руса ја сам се дигао
и ако љубави на мени
полетиш,
далеко ћемо стићи:
спојени ћемо обићи
и запалити читав свет.
Црвени љубавници
слободе свих земаља
уједините се.
Пред нама је
трећи миленијум.

(Москва, 1995)

РАЗГЛЕДНИЦА ИЗ МОСКВЕ

- У Сали стубова
Конгрес Комунистичке партије Руске Федерације.
- У хотелу Метропол
казино, ноћни клуб и мноштво
скупих проститутки.
- На крововима
огромни рекламни дисплеји
нуде луксузну робу великих
западних компанија.
- На плочнику
просјаци, варалице и ситни шверцери.
- У продавници *Гастроном*
уопште нема руских производа.
- На тргу
Ампировци, сиротиња, убеђени демонстранти
свих узраста
са црвеним заставама
и Стаљиновим сликама
певају се песме.
- Ту је и Државна Дума
- Прошла је 71 година
од Лењинове смрти.
- Све се то љубави (и још понешто)
дешавало преко пута мог хотела
увече 21. јануара 1995. године
у Москви.

(Москва, 1995.)

КРИТИКА ПЕСНИШТВА

I

Под овим ноћима дубоко
игре неких старих речи
одбијам хаос данашњег незнања
и ослушкивање песника у самоћи
под звоном свакодневних заблуда
моје сећање је на обали
великог океана ограђеног
западом америчког копна
као визија вечног мора
Салвадор спреман да се окупа
и дочека Сунце друге стране
још један праг да закорачи Америка
реч се наоружава
постај на путевима
Ана Мартинес
имена тежа од стихова
док са севера притичу
Јенки челик и олово
за рушење лимених кровинара
за покољ, као за Косово
нико у деценијама пљачке
не назива тамо савест
још корак према паду заувек
најпотпунијем крају
луч
и због оних који су крварили овде
као и у свим потеклим
рекама слободе
Сандино, Фарабундо, Ернесто и њихова крв
поново теку заједно

народ уједињен - никада побеђен
као што нико не може порећи
да крв тече увек у истом смеру
каква неизбежна проба живота
слобода одолева
спремајмо се за рођендан
човечанства.

II

Поново смо на таласу музике
кад назреш сву ову даљину.
Како смо узбудљиво порасли.

На пустом згаришту света
после десетогодишње конкисте
дрогом, пљачком, ТеВеом и бомбама
Феникс - слобода отреса пепео и
широм света пркосно нове се вију ватре.
Устала је Србија - слобода. Клекни Биле!

Како се нежно и страсно дими
музика над отвореним телима.
Као тај светски бездан велика је моја љубав.
Волим да као
Слободан корачам.
Никад светлија борба
јер никад толико тмине није просуто светом
као из окрвављених летелица пентагонских.
Данас се отварају наде!
Човечанство се бори с терором,
болестима и глађу; у нашој крви настају
црвена антитета да се савлада ова последња,
империјалистичко-фашистичка грозница.
Пораз бомбардера је велик, много

већи од наше победе.
После црног Косова више нема Беле Куће.
Слободан и слободни чувају извор
воде слободе да свет може да опере лице
од црних генерала и црне удовице.
Љубави, наша песма-барјак у свим
слободним срцима одјекује
и кроз будуће векове вијори.

(1980-2000.)

СЛУТЊА

У страху, пред мојим очима, стално дрхти сутра, а ја се утапам у реку твог тела која над мојим сном тече. Не могу да говорим - жудња се претвара у век у сан у капање будућности. Као да су уништене све лепе речи. Раскидају моје тело.

Страст фаталан немир који ће слутим необуздано рушити пркосити недоречен кад изађем из ове дубине. Снага свих мојих снова патња.

Утопљени у љубав устају један за другим а црни оклопници се ломе и пуцају под њиховим нежним страшним и неповредивим ногама.

ПЛАВЕТНИЛО И МИРИС

БОСИЉКА

ИЛИНДАН 1999.

Погнут пред светим и древним,
Па усправан и стасит под
Сунцем које греје
Камен и Слово Српско,
Излазио сам обасјан из
Манастира Свети Прохор Пчињски,
а Владика Врањски
Ме је закитио
Босиљком.

КЉУИ

Уђи у моју песму
то је твој стан

ДОК СМО ТУ

Ја умећ
да осетим
вечну лепоту
у једној пахуљи
твоје љубави

ТАЛАСИ

Моје срце
је колевка
и љуљашка
и небеска лађа
за тебе

ЖИВОТ

Како је лепа
вечност
коју ми дарују
твоје руке
и твоја бедра

ЖЕЛИМ

Да имамо своје небеско гнездо и
у њему птиће,
а да ипак будемо,
као небеске птице,
неспутани.

ПРИБЕЖИШТЕ

*Јер љубав не признаје
Оно што о њој знамо
Срце је увек тамо
Где би желело да је*

Арагон

Ако пожелиш да побегнеш
Знај
Чека те колевка у мом срцу

И све моје је и твоје

Можеш да мислиш шта хоћеш
Ја то морам да кажем

ПОЧЕТАК

У твом загрљају сам
сатима сапет у златном соку,
док млаз љубави
кроз наша срца, уста и душе
не постане прстен.
Тад нема времена,
дана ни ноћи.
Ми - прстен ковитлац
који светли.
Лепши је само осмех
који док још спаваш
ујутру видим на твом лицу.

ПЕСМА РОБЕЊА

Певај
да из бистрог звезданог неба
гране твој осмех - Сунце
Певај
јер у твојим плавим очима
весело пливају деца
Певај
твој бескрајни глас
треба да донесе ове мирисе
свима
Певај
твоја песма је сан и молитва
а када ти сањаш и када певаш
ја могу да те волим
и да се молим
нежан и свемоћан
Певај
јер тако љубав тече из тебе
због ње се неки радују
неки плачу
а ја горим
и сви смо са твојом песмом
једно
Нада,
плод наших снова,
живот који се рађа из твоје песме
и твог тела
Певај
да пут којим наше дете корача
буде леп као дуга

YLIFE

УШЋЕ

Ово је најдуже писмо на свету.
И оно је молитва.
А цело може да се замени
са две речи: Волим те.

Не замери ако више прати моје мисли него твоје.
Мелодија твојих ми се заувек урезала у срце,
али пошто је месецима не чујем поново од тебе,
она полако поприма аранжман мог срца.
А хтео бих да поново буде јасна. И цела.
И твоја.

Волео бих да си у твојим јутарњим шетњама
бар на тренутак помислила о мени
као о неком свом.

Ти си пети елемент.

Небеско плаветнило
усијано од сунца
избија из твојих очију.
Оне су сјајније и од
најсветлијег дана.
Оне сијају и кад си тужна.
И осветљавају овај свет.
Хоћу да се сваки дан
купам у том светлу.

Дар који нам је дато да носимо и делимо
свима - опстаје, бива непресушан и расте
када се храни нашом људском суштином.

Можда се чудиш величини тог заноса,
за који мислиш да нема оправдања -
тај занос смо ти и ја.
Буди птица на мом прамцу.
Буди мој кормилар.
Шали се са мојим заносом.
Он је нежан. Безопасан. Као ваздух.
Као облаци.
А кад ти затреба,
ти као земља можеш из њих извући
муње и ватру.
Да спржи све недаће и
да се кад треба огрејеш.
А све остало време облаци су ти љуљашка;
можеш да се у њихово паперје ушушкаш
и смејеш њиховим чудним облицима.

Дошла си.
Сунце је напољу зашло,
а овде се рађа.
Оно Сунце
греје споља,
а ово изнутра.

Са неба - светло и топло
свима
из тебе - песма.
Али у томе ужива само онај
ко је свестан да је од тога и ради тога жив.

Сањам те по цео дан
и зато ноћу не могу да спавам.

Бранећи своје ожиљке
направила си брану око свог

срца.
Хоћу да ти дам све што имам -
све оно што си видела и све оно
што ниси видела.

Кад порушиш брану, кад
дозволиш свом добром срцу да те води -
бићу ту да те браним својим животом
од свих недаћа и опасности.

А моје срце су недаће претвориле
у тврдо семе.
Помози да се заливено твојим
погледом и смехом расцвета.
И видећеш оно што још ниси:
како за тебе цвета и мирише
давни, вечити, љубавни сан.
Моћи ћеш да га дотакнеш
и положиш заувек у постељу крај себе.
Заувек помешане мирисе руже и босиљка,
мирисе наших лепих снова,
удахнуће, кад буду долазила на свет,
наша деца. И деца наше деце...

Да не разумем и оно што не кажеш,
не бих те могао волети!

Ова књига припада свима, али је највише
твоја!
Без тебе је не би било, јер
из тебе се рађају песме -
зато је теби посвећујем.

У њој је суштина мог живота.

ПОСЛАНИЦА СВЕТУ

Љубав, истина и слобода су основне вредности.
Оне су елементи логоса. Оне су тројство добра, односно правде.
Основне вредности су духовне. Материја им служи – она је без њих ништа.
Ми људи смо заједница љубави, истине и слободе.
Род, породица и народ. И велика породица народа.
Људски род је носилац стваралачке, божанске мисије.
Људско стваралаштво нема граница.
Људски род проноси логос широм Васељене која нема граница.
Људско стваралаштво је могуће само у људској заједници љубави, истине и слободе.
Људска личност је неприкосновена као икона Божја. Она је стваралачка једино у заједници љубави, истине и слободе – са Богом и са другим људима.
Људски живот је неприкосновен као дете Божје и као део рода који носи стваралачку мисију.
Заједница љубави, истине и слободе искључује деловање против људске личности и људског живота.
Без мржње, лажи и ропства. Без зла и неправде. Без патње и смрти.
Такав је наш завет. Тако видимо свет и тако се обраћамо свету.
Живимо и стварајмо у заједници љубави, истине и слободе!

ТРЕТІЕВИ

ОДА ЊЕНОЈ АРОМИ

Моја нежна, на шта миришеш,
на које воће,
на коју звезду, на који цвет?
Над
твоје мало ухо
или над твоје чело
надносим се,
примичем
нос твојој коси
и твој осмеху;
знам које је
врсте твој мирис:
нежан је, али
није цвет, није
продорни удар каранфила,
није безобзирна арома
јасмина
насилника,
већ нешто друго, земља
и
ваздух,
крошња јабуке,
мирис
светла на кожи
мирис
листа
на дрвету
живота
са прашином
са пута
и свежином
јутарње сенке
у коренима

мирис камена и реке,
али
још више личи
на бресквин плод,
на топло
тајно пулсирање
крви,
мирис
чисте куће
и водопада
мирис
птице што лети
арома
моје руке
која је истражила месец
твог тела,
звезде
твоје звездане пути,
злато,
жито,
хлеб твога додира
и тамо, дуж
твога заносног светла
у вази твог тела
унутра
у очима твојих дојки
у твојим устима пене
свуда
га има
на мојој руци је остао
мирис мастила и шуме,
крви и несталога воћа,
мирис
заборављених планета,
чистог
белог папира,

ту је и
моје тело
заронило у
свежину твоје љубави
као у пролеће
или у звуке звона
горе
између мириса неба
и лета
последњих птица дана
љубав,
мирис
који говори
твоја кожа, на језику
ноћи у твојој ноћи,
дана у твојим очима.

Из твога срца
свиће
твоја арома
као што се од земље
светло диже изнад највиших грана:
на твојој кожи срећем
твој пулс
и миришем
талас светла што свиће
воћку уроњену
у свој мирис,
ноћ коју дишеш,
крв која тече кроз
твоју лепоту
према пољупцу
са којим ме чекају
твоја уста.

Пабло НЕРУДА (Чиле)

ДЕТЕ

О дете, знаш ли, знаш ли,
одакле си дошло?

Са језера галебова,
изгладнелих и белих.

Поред студене воде
она и ја направисмо
огњиште црвено
обучени у усне
због пољубаца у души
бацили смо у ватру све
запалили смо живот.

Тако си дошло на свет.

Али да би видела мене
и једног дана видела тебе
она је прешла мора
а ја да бих загрио
њен малени струк
препешачио сам земљу,
са ратовима и планинама
са песком и са трњем.

Тако си дошло на свет.

Из много места си дошло
из воде и из земље
из пламена и из снега
из далека си дошло
у сусрет нама двома

из страховите љубави
којом смо повезани
и зато бисмо да знамо
какво си, шта ћеш нам рећи,
ти знаш о свету више
него што смо ми сами.

Као велика бура
протресли смо
дрво живота
до корена
до најскривенијих нити
и појавило си се онда
певајући у лишћу
на највишој грани
коју смо достигли с тобом.

Пабло НЕРУДА (Чиле)

НА ЈУНСКОЈ ЖЕЗИ

На јунској жези
придружила ми се жена,
тачније, поморанха.
Слика се помало топи:
сећам се, неко је закуцао,
и одмах - вихор,
бич светлости,
ултраљубичаста шкољка,
разгледах је,
са спорашћу телескопа,
као да је била далеко
или да је одевена у љуску од звезда
грешком астронома
доспела у мој дом.

Пабло НЕРУДА (Чиле)

СВАКИ ДАН МАТИЛДА

Баш тако: издужена си,
као Чиле,
и, као анисов цвет, нежна.
Листови наших незаборавних пролећа
на свакој твојој грани трепере.
А који је данас дан? Твој дан.
А сутра је - непробављено јуче,
из твог окриља не исклизне ни један дан;
кад спаваш, крхка ти сенка
покрива земљу, сунце и љубичице.
Баш тако свакога дана
ти ми поклањаш
живот.

Пабло НЕРУДА (Чиле)

СЛИВАЊА

Када се све оконча,
волећу те баш као да је
непролазно оно што је прошло,
као да зато што чекао сам
(а ти ми ниси долазила),
твоје дисање је заувек
присутно близу мене.

И сви твоји обични дани
са мнош - твој цвет, твоја гитара:
тако су збијене земље на
карти, окаченој у разреду,
тако су се две покрајине слиле,
тако су се преплеле две реке,
тако израстају два вулкана.

Заједно с тобом - то значи
заједно са мнош, а растанак
с тобом - даље је од свега,
као месец обојен глином
у главој ноћи земљотреса,
кад су од ужаса у земљи
корени испреплетани
и чујеш, како звучи мук
тешком музиком страха.
И улица је - тај исти страх,
а по ужасним плочницима
лута на четири ноге
и са четири усне - нежност.

Не напуштајући тај дан,
сличан прстену танком,
ми дотичемо песак прошлог,
а у бездану океана множи
своју бескрајну побуну љубав.

Пабло НЕРУДА (Чиле)

ЗАВРШЕТАК

Матилда, дани или године
у сну, у грозници,
овде или тамо,
прикуцан,
пребијене кичме,
заиста сам крварио,
час тонући у непостојање,
час будећи се:
болнички кревети, инострани прозори,
бели мантили сестара,
ноге као у оковима.

Затим - путовања
и поново моје море:
твоја глава на узглављу,
твоје руке, као птице,
у зрацима моје светлости
над мојом земљом.

Како је било дивно: живети
док ти живиш!

Свет постаје најазурнији и најземаљскији
у ноћима, када спавам,
огроман,
у прстену твојих руку.

Пабло НЕРУДА (Чиле)

ПЕСМА У ЧАСТ БОТИЊЕ ЦВЕЋА И ЉУБАВИ

Ја сам - Шочикеџал, богиња цвећа и љубави.
Дошла сам из земље пуне магле и киша.
Из Тамоанчана сам дошла, ја, Шочикеџал.
Тамо крошња светог дрвета краси висине,
и ветрови свежи и нежни певају
кроз небеса девет.

Тужно плачући Пилцинтекутли
тражи своју Шочикеџал.
Хтео би да је прати
у крај умирања и туге -
ето зашто он плаче.

(Ацтеки)

ПОСМРТНИ ЖИВОТ

Златни лептир пије из цвета.
Тај отворени цвет је моје срце.
Како је мирисан, пријатељи, тај цвет.
На киши он просипа своје латице.

(Ацтеки)

ЗА САН

За сан
се помоли -
у поноћ
ћу доћи.

(Инке)

ЈА МУВУ ЧУВАМ
ватрооку,
ја муву чувам
златокрилу.

Она носи смрт
у очима огњеним,
она носи смрт
у маљама златним
и крилима дивним.

У зеленој боци
је чувам;
и нико не зна -
једе ли она,
и нико не зна -
пије ли.

Ноћима она дуга,
ко звезда,
гори црвеним светлом,
а ватра очију њених рањава
до смрти.

Она носи љубав
у очима огњеним.
И крв јој
од те љубави
пламти у тами.

И ја ту муву ноћну,
смртоносну муву,
чувам
у зеленој боци,
бринем се о њој.

Али нико
и никад
не сме да сазна
дајем ли јој да пије,
дајем ли јој да једе.

(Инке)

УАЛГА

Када смо припадали
једно другоме само,
звали су је Уалга.
Очи јој беху као две ноћи.
А коса - тамнија још.

Кад сам је волео ја,
ја - и више нико,
звали су је Уалга.
Зуби јој беху лепши
од снежнобелих ружа,
а усне - као црвене јагоде канту.

Када је волела мене
и само мене,
звали су је Уалга.
Када би заплакала,
лишће би прекрила роса,
а од њеног су осмеха
светлели потоци.

Кад припадала је
мени само,
када је владала мноме,
звали су је Уалга.
Како ли данас зову
жену
коју сам звао Уалга?

На мојим уснама
је остало њено име
и њене очи

не одлазе из мог срца.
Грице моја!
Некада су те звали Уалга.
Како те сада зову?

Коси ПАУКАР (Перу)

МЛАДИ МЕСЕЦ

Млади месец јаше
између мојих бедара.

Он је дорат са сапима
златним као освит.

Сместио се крај мене
као округли зрели плод.

Плод који сам ја
док око њега кружим.

Црни зец искаче
из мог љубавника.

Улази у мене док лежим
савијена као гуава.

Центар његовог тела
је средиште мог.

Ебоново дрво са две гране
једна боја тече кроз нас.

Млади месец јаше
између његових бедара.

Ја сам дорат са сапима
златним као зора.

Ана ИСТАРУ (Костарика)

ПЕСМА НАДЕ

Једнога дана поља ће бити заувек зелена
и земља ће бити тамна, слатка и влажна.
Наша деца ће расти стасита на овој земљи
као и деца наше деце...
Они ће бити слободни као дрвеће и птице
наших родних планина.
Свакога дана ће се будити да се поново радују дару
живота
знајући да је ово земља извојевана за њих.
Једнога дана...

Данас ми оремо исушено тле
али сваку бразду залива крв.

Даиси ЗАМОРА (Никарагва)

МИ СМО ДЕЦА СУНЦА

Ми смо деца сунца, ми
који пишемо у сенци вечери,
ходамо у мраку ноћи,
устајемо у светлу зоре
боси у утроби света;
сејемо и жањемо свагдашњи хлеб,
разумемо језик ветра,
и учимо лет од птица.

Ми смо народ са лагунама крви,
тела нам кључају са вулканима,
и већ видимо пљусак што пада на исушену земљу
и на уморна лица.

Ми смо они који живе у снази погледа,
који су заорали наслаге прошлог
и чијим костима се храни цвеће,
они који благосињају хлеб у свом месу
који кидају ланце и проналазе пут.

Мишел НАХЛИС (Никарагва)

МАЈ

Моји пољупци не могу увенути
као малинће
а ни моје руке не могу рађати воће:
ја цветам вечито,
освежена унутрашњом кишом
као мајски зелени вртови,
и смејем се у љубави са ветром и облацима
и јатом птица.
Па иако лутам заробљена у сећењима
као стари зидови покривени лозом,
ја и даље верујем у тајна шапутања,
снагу дивљих коња,
крилату поруку галебова.

Верујем у безбројне корене моје песме.

Ђоконда БЕЉИ (Никарагва)

ДЕВЕТ РАЗЛОГА ЗАШТО

Волим твој дух пун љубави
Волим твоје речи пуне сунцокрета
Волим твоје тачке јер су без компромиса
Волим твоје зарезе који ме наговарају
Волим твоју кошуљу пуну памука
Волим твоје кишобране пуне хеза
Волим твоја стопала што газе путем истине
Волим твоју политику пуну црвених пољубаца
Волим те много стварно те волим
У ствари не могу а да не вриснем
Толико Ми Је Добро Са Тобом!

Дебора ЛЕВИ (Вел. Британија)

ТОВОРИ СТАРА ЖЕНА

Најнежнији си
још само у сну;
можда
ме сањаш младу...

Герда МЕЈЕР (Вел. Британија)

ФРИЗУРА

Била сам немирна данас
Као да ће олуја
Или ћу написати песму
Не могу те избити из главе
Нисам опрала косу откако си је дотакао
Истина је, понекад ме додирнеш неочекивано
Тек што сам је скратила, па си је помиришао
Као добри пас, као лабрадор
Не мислим да си као пас.
Мислим да си чаробњак.

Сју МЕЈ (Вел. Британија)

СТРАСТ

Шта зна страст?
Страст не зна ништа
Она је црвена и слепа
И свира конге
Са прецизношћу неурохирурга.

Страст живи у топлотом
Она је ирска и збуњена
Носи мокру кошуљу
И свира бас
Прстима анђела.

Страст говори конфузно
Она је изгубљена и сама
Носи поцепане ципеле
И свира саксофон
А вода јој тече низ лице.

Страст је паметна
Она је здрава и снажна
Носи кожни опасач
И пева лица пуног сунца
Страст све зна.

Сју МЕЈ (Вел. Британија)

БЕЗ ПОЧЕТКА И КРАЈА

без почетка и краја
широке мреже звезда
трепере. Тихи на
месечини, љубавници спавају
под кожом антилопе. Испод
животињске коже они су нежни
и загрљени.

Њихове кости светлуцају
испод прозрчане коже.
Они спавају, они сањају
ношени од једног сна до другог
ти љубавници као да лебде
у загрљају. Пољана такође
сања, тиха на месечини
сања свој сан, као љубавници
без почетка и краја

Силвија ПАСКИН (Вел. Британија)

ЉУБАВНИК

Не желим само
твоје срце -
желим твоје тело,
твоју пут
и крв и кости,
твој глас, твоје мисли,
твој пулс;
а највише од свега желим
отиске твојих прстију,
свуда.
Нема већег преступника
од љубави,
она краде часове
дану,
снове из моје главе,
сунце
са неба,
можда је сијало данас,
не сећам се,
сабрала сам све твоје речи -
оне одређују мој свет.

Изабел ТРИЛИНГ (Вел. Британија)

ПОСМАТРАМ НОЋНО НЕБО
са њом у загрљају
газећи априлске траве:
Береникина коса расплетена
прави хиљаду обала
да повратак осигура.
Арктурус светли црвено
на крају лука који је
реп Великог медведа оцртао.
Регулус - бело:
тачка под упитником
или држаља српа.
Змајево тело кривуда
ко бледа стаза
од Паса гонича до Веге.
У тами коју сви знамо
прстени ватре опет
наговештавају лице сутрашњице.

Гејвин СЕЛЕРИ (Вел. Британија)

У ВРЕЛОМ ПЉУСКУ ТВОГ ТЕЛА,
са криком се буди врт,
затим се буди рука и одмах
одводи моју руку.
У врелом пљуску твог тела
све је променило след:
уочи кише јавља се сунце,
а уочи муње - дуга.
У врелом пљуску твог тела,
док се у венама чује срце,
све недаће под земљом мру,
а нада пред нама шири
своја крила од дуге.
У врелом пљуску твог тела
зелене крошње покривају небо,
а светло се спаја са земљом.
Уста не траже речи, очи
не траже ништа,
јер је све ту -
у врелом пљуску твог тела.

Густа тама и гипка светлост,
невоља, срећа, сутон и зора -
све је тако неизбежно сливено
у врелом пљуску твог тела.

Марис ЧАКЛАИС (Летонија)

УСКА ЈЕ СЕНКА У ЦРНОМ МИНУЛА.
Сенка нежна је у белом била.
У таласе је Луна потонула,
али је око дома пре тога запалила,

и букнуло је врело око -
за трен се озарила гора, -
и птица је запевала високо
о томе, да се у слободу мора...

У сну се нашао ноћни Тбилиси
са непознатим, а родним обрисима,
па треба ли још нешто Лариси -
када град јој је рима!

Не жалећи због прошлих времена,
с тугом се враћам том дану,
топлим сећањем охрабрена,
све видим као на длану:

немира опасну близину,
ватру очекивану са чежњом,
и стазу што ме пут неба вину
својом стрмином нежном.

Хоћу ли памтити грленог звука
варку? - то беше прекратка срећа.
Стрела се, када крене од лука,
свога тоболца топлог не сећа.

Збогом,
до виђења,
здраво! Тај
сан ће однети река.
Пати, наслађуј се, владај.
А ко ме у граду чека?

Лариса ВАСИЉЕВА (Русија)

ОНА

Час пут је за мнош воду,
а час прхне од мене,
у пролеће се роди
из сумрака, из пене.

Даће ми излаз из ноћи
и замрсиће ми стазе,
сама ћу једва моћи -
ноге кроз шуму газе.

Она ће ватре пренути.
Она ће помрачити дан.
У поноћ ће дани кренути
трагом који је завејан.

Она,
она
једина -
љубав,
машта,
судбина.
Пуна је поверења, али и неверице има.
У њој су и слабост и сила.

Ни да је супротан след,
истина не би нестала.
Такав смо ти ми свет -
не можемо без шала.

Лариса ВАСИЉЕВА (Русија)

РОЂЕН САМ ТАКО ДАВНО,
Да понекад чујем,
Како воде нада мнош
Ледене струје.
Ја лежим на дну речном,
Травом и песком певам,
Ка овом небу течном -
Као да усне немам.

Рођен сам тако давно,
Да више не говорим.
Од стене на жалу тамном
У сну бих град да створим.
Ја лежим на дну речном,
И видим са дна вода
Далеко светло, и дом,
Зелени зрак са свода.

Тако давно сам рођен,
Да ако дођеш и ти,
И ставиш ми на очи руку,
Онда ће то лаж бити,
Да те задржим не могу,
И ако одеш и ти,
А ја не пођем слепо за тобом,
Онда ће то лаж бити.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

АНБЕЛО СЕКИ

- *Опрости, мој драги мерцовски
екваторијалу!*
Секијеве речи

У Риму, после дугога изгнанства,
Док му се вид и живот гасе,
Сам усред небеског тајанства,
Он главе голе усправља се.

Рим мирише на осушену траву.
Он се последњем клања степенику.
Судбина вара, цареви нису у праву,
И ноћас последњу види слику!

Од мерцовског екваторијала
Не одваја му се стара рука;
Последњи плес је Уранија одиграла,
Ни светла нема у кули, ни звука.

Дишући горки ваздух, Секи глади
Бронзане кругове телескопа.
- Мој дивни друже, збогом нади,
До смрти је само једна стопа.

И силази низ старе степенице
У таму, у прах, ка Страшном суду,
А над екваторијалом уснуле птице
Ће весници заборава да буду.

Крочио је у моју прву сету
Његов високи драги лик,
Да за њим прошавши по свету,
Благословим последњи степенник.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

И ВЕЋ САЊАО САМ ТО, и сањам ноћ и дан,
И то ће ми се још некад приснити,
И поновиће се све, и све употпунити,
И уснићете све што било је мој сан.

Далеком неком, ван нас, ван света обалом,
Валови један за другим о камен бију лица,
А на њима је звезда, и човек, и птица,
И јава, и снови, и смрт - све вал за валом.

Био сам, јесам и бићу - и не треба ми броја.
Највеће си животе чудо и у окриља твоја
Ступам као сироче што самог себе даје,

Сам, међу огледалима, ограђен ликовима
Мора и градова, који у магли сјаје.
И уплакана мати дете у крило прима.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

КАД МИ ЈЕ испод борова ропски,
Душа носила терет измученог тела,
Још ми је земља усусрет вртоглаво летела
И дрхтале су птице, зачувши њисак коњски.

Отпала борова кора, и иглице црне без броја,
И пршти под ногом боровнице сок таман.
И векове под прстима раздирем помаман,
И тело хоће живот, и зар сам ово ја?

И ја зар то тражим бар комад суве гране
Устима сагорелим, и, као у времена она,
Земља се поји крвљу, и сестре Фаетона
Преображавају се и сипају јантаре исплакане.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

СЕНКА САМ само, од оних сени које
Земаљском водом не утолише жеђи своје
И враћају се да трновитим путем броде
Мрсећи живима снове, за гутљај живе воде.

Као прва лађа из утробе океана,
Као жртвеник што се помаља из кургана,
Тако ћу се успети до тог степеника,
Где ће ме чекати жива сенка твог лика.

- А ако је то лаж, а ако је то скаска,
И ако не лице, већ гипсана маска
Гледа однекуд испод земље на сваког од нас
Сувим очима својим од тврдог камена...

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

И ОВО ЛЕТО ЈЕ ПРОШЛО,
Већ се заборавља мало.
На присоју је топло,
Али то ми је мало.

Све што се није збило
Мени је у руке пало
И као лист се свило.
Али то ми је мало.

Узалуд није ни зло,
А ни добро нестало,
Све је горело топло.
Али то ми је мало.

Живота се ширило крило,
Чувало и спасавало,
Мени је и добро било.
Али то ми је мало.

Листове није дотакло,
Нити је гране сламало.
Умивен је дан као стакло.
Али то ми је мало.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

БИЛИ ЈЕДНОМ

Русија је гладовала,
Хладноће су биле честе,
Грамофоне, огледала,
Чизме, капе, све је дала,
За брашно и со мењала
Године деветнаесте.

Брата старијег убили,
И отац је ослепео,
Све имање распустили,
Ко да смо у гробу били,
Једном били, воду пили
А хлеб копривни - не бео.

Остарила мати, оседела,
Задобила изглед лош
И са мршаваго тела
Висе рите од одеда;
Ноћу - мисао ми врела:
Да ли мама дише још?

Гости постадоше ретки
Године деветнаесте.
Речи љубазних сусетки,
Као птица у крлетки,
Имале су одјек јетки.
Нежне, у паклу биле сте.

И по кромпир иструлио
Сусетка нам је донела
И рекла је: - Што је био
Живот бедних некад чио.

Бог је Русе оставио -
Гришкина су крива дела.
Над сто нас је глад надвила.
Лепиње нам даде мати.
И први пут, као вила,
Муза ми се појавила.
Ноћу да би ме будила -
Ја се почех тад надати.

Прве строфе, остварење
Као да из грознице сте:
- Од кромпира за растење
Мама испекла печење. -
То је песничко рођење
Године деветнаесте.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

ЦРВЕНО СВЕТЛО у снегу лежи,
Ал због нечег ми из сећања бежи.

Можда је то лист отргнут са гране,
Можда је завој са неке ране,

Можда је у пространство снежно
Изашло црвених груди птиче нежно,

А можда ми је мисао заварана
Магленим сутоном уклетог дана.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

И НЕ ЖАЛИМ СЕ ни на ког, ипак,
Имао сам на земљи и среће:
«Прокислу чорбу му сипај,
остатак баци у смеће.»

Све пролазности и крајеви красе,
А ја сам ипак вољен био:
Прва ми рече: «Збогом!» - и удала се,
Другој се сан под хумком скрио,

А трећа, у туђих срдаца шуми,
Пред сваком истеклом сузом и осмехом
Зауоставља се и саставља ехо.
И дужник сам ја, а не дугују ми.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

АНИ АХМАТОВОЈ

I

Размештао сам снежну постељу,
Ливаде и шуме сам проредио,
Уз твоје ноге да легну наредио
Сам ловору најслађем и најгорчем хмељу.

Но после марта није било априла
И тако се вечити поредак промени.
Подигао сам ти споменик
На земљи што је најсузнија била.

Стојим под северним бескрајем,
Пред белим, блиставим, са ког сија пркос
Планинским твојим пустим врхом
И сам себе не препознајем,
Болно сам, огрнут кошуљом мрком,
Твојом будућношћу окружен, као рајем.

II

Када под Николе Морског кровом
Сиротиња из цвећа не уста,
Смирено туђе слово
Сијало је тамно и сурово
На воску државних уста.

А смисао му је био нејасан,
И схваћено се не запамти,
И нечитак као тмуран сан
Неравномерно обасјан
У мноштву свећа које пламти.

И тако је гордост претерану
Понео црни невски лед
Па је по Балтику завејану
И модроплавоме Јадрану
Носио свима на очиглед.

III

Кући, кући, у спокој,
У Комарово, до борове шуме...
О смртни анђеле мој
С венцима што узнемирују ме,
У марами чипканој,
Крила ће сад да зашуме!

Као за дрвеће снег,
За земљу није бreme
Твој отворени ковчег,
Који испред свих стреми
У твој двадесет први век,
Из времена у време.

Последњи зрак је вила
Над главом зима бела,
Ко први замах крила
Испод карелских јела.
Звезде је ноћ запалила
Изнад снежних предела.

Обећавао сам ти сву ноћ
Да ћеш бесмртна бити,
Молио те за помоћ
Да болне покидам нити,
Сву ноћ, сву ноћ, сву ноћ.
И опет ће прво ноћ бити.

ОДА

Подметни ми испод главе руку,
Усправи ме, ко што си пре зоре
Подизала на срећу и муку,
И прикуј ме за висину, горе,

Да би твоја ватра која стеже ледом
Као плава со отицала с чела
И да се под мојим погледом
Таласају шуме и пшеница зрела,

Да се крв испод стопа, као с обронака,
Као дрво у пламену, главом доле,
Улије у море струјом сваком
Па да јој на мору бродови не одоле,

Да би опет свом прераном зову дала
Звук, и да неуморно горама одзвања.
У сазвежђа си друге претварала.
И ја сам сам од твојих предања.

Арсениј ТАРКОВСКИ (Русија)

ГОРАН БАБИЋ: ЉУБАВ КАО ИСКРА ЖИВОТА

Једна већ давна моја пјесма („Лубеница“) почиње стиховима:
*„Све јест поезија
или то може бити.“*

Нисам теоретичар књижевности па не знам колико се горњи (стиховни) исказ уклапа у књижевне каноне (у тзв. норму), али и данас држим да у умјетности пјесништва постоји оно изрециво и оно неизрециво, те да ни једно ни друго не може претендирати на апсолутну власт, па ни на супремацију. Овој тези иде у прилог с једне стране чињеница да се поетски језик кроз стољећа и миленије свакако мијењао, али с друге стране и да је кроз све то вријеме поезија (као отклон од стварности) п/остајала иста.

Шта ћемо, напokon, са тзв. визуалном поезијом, графичком, компјутерском, шта са сигнализмом, надреализмом, формализмом итд, шта са бројним и безбројним покушајима да се изнађе нови језик, који би замијенио све бивше? Зар само дилема око везаног и слободног стиха није потрајала малтене вијек и више? Шта са неартикулисаним говором, током свијести, такозваним аутоматским писмом, шта са УР-ЛИКОМ?!

Ово што сам претходно исписао увелике се тиче и књиге Владимира Кршљанина, мог старог знанца, који је под насловом „Река љубави“ сабрао своје стихове и властите препеве пјесама већег броја страних пјесника, од Неруде до Тарковског.

Одмах да укажем на занимљив парадокс. За разлику од већине аутора, који (премда по професији нису астрономи) своју пажњу и знатижељу усмјеравају звјезданом небу и његовим феноменима, Кршљанин (који јесте астроном) предмет свог пјесничког интереса налази на земљи, у реалности овог свијета, у његовим чудесима. Некоћ давно, у младости, писао је он и о далеким галаксијама (попратио сам прије коју деценију краћим пригодним текстом и његову сторију о Еридану), али сад кад смо оматорили (а из свемира нам ништа није пришло) његова се пажња усмјерила на ово што нас посредно или непосредно окружује.

Шта тражи, дакле, један астроном на Земљи? Судећи по пјесмама, њиховим темама и актерима, расположењу и атмосфери, овај зналац космичких релација у нашем мајушном простору првенствено

тражи (и налази) љубав па је дотична именица стога приспјела и у наслов књиге.

Збирка поштује становити хронолошки ред те свој примарни интерес (дакле љубав) прати од младих дана, кад се она по природи ствари код сваког живог бића и јавља. Аутор данас додуше више није у првој младости, кад је писање / певање о љубавним темама (романтичари би рекли јадима) нешто нормално, али он воли да изненади свог читаоца, па као звездознанац пише о профаним овоземаљским стварима, а као матор љубавник о младалачким заносима и треперењима душе и тијела.

Ранији (претходни) рецензенти Кршљаниновог pjesништва (редом Давичо, Ршумовић, Блечић, Маринковићева и Мирковић) бавили су се различитим аспектима појединих фрагмената ове књиге, дочим мене занима тек један, онај средишњи мотив – љубав као таква, која на многоструке начине прожима, рекао бих, готово сваки стих, од почетка до краја. Додуше, из различитих збирки се ипак не може са сигурношћу сазнати је ли овом трубадуру муза била једна једина женска душа, нека врста животне опсесије, као код Хелдерлина или Дон Кихота, али оно што јест непромјенљиво – јест љубав сама.

У стварном, у реалном животу Влада Кршљанин је биће револуције и он би да мијења овај несавршени и неправедни поредак на земљи, али у поезији он је биће љубави, божанства над божанствима. Говори ли из тога (можда несвјесно?) сам нагон за одржавањем живота, у људској врсти прикривен плаштом поезије, или pjesник намјерно отклања сваки обзир те у средиште (свог) свемира ставља љубав као врховно начело?

Било како било, пред собом имамо покушај да се расправља о битном, да се форма потисне у други план, а да у средиште читаочеве пажње допре оно суштинско, љубав која је у темељу сваког живота, једини начин да се живо супротстави мртвом.

Аутор је (кроз препеве и властите стихове) мијењао језике, крајеве, предјеле и људе, показујући и на тај начин да је цивилизација једна и јединствена, од памтививијека до данас. У његовом преводилачком послу мијењају се континенти и времена, расположења, судбине и нагони, али кроз све провејава оно што је Шолохов сабрао у наслову своје чувене књиге – човјекова судбина. Она, наиме, једина одлучује у спору између форме и садржаја, а Кршљанинова поезија се досљедно држи љубави, дакле садржаја.

БЕЛЕШКА О ТИСЦУ

Владимир Кршљанин је рођен 1960. у Београду, од оца Мирољуба и мајке Душанке.

Завршио је ОШ „Старина Новак“ и Пету београдску гимназију. Дипломирао је и магистрирао астрофизику на Природно-математичком факултету у Београду. Био је на студијским боравцима у Прагу и Лондону. Радио је у Астрономској опсерваторији у Београду и објавио је много радова из области астрофизике.

Завршио је Школу резервних официра Техничке службе Копнене војске у Загребу, СФРЈ.

Био је члан руководства Социјалистичке партије Србије, задужен за међународну сарадњу, помоћник Слободана Милошевића, амбасадор, консултант, инострани сарадник Руског института за стратешка истраживања, оснивач и руководилац више српских и међународних друштвених организација и објавио је много радова и једну књигу из области међународних односа и политичке теорије. Боравио је у већини земаља Европе (највише у Русији) и многим земљама Азије и Африке.

Почетак његовог песничког рада, крајем 70-их поздравили су Десанка Максимовић, Стеван Раичковић, Изет Сарајлић и Мира Алечковић. Пре ове, објавио је три књиге песама: Излаз за срце (1980), Еридан, топла река (1990) и Слободна љубав (2000.). Песме су му уврштене у две југословенске антологије и превеђене на италијански, француски, руски и украјински.

Награђен је Теслином наградом за стваралаштво младих, титулом почасног професора Руског државног трговинско-економског универзитета и звањем академика Међународне Ђирило-методијевске академије словенског просвећења и Међународне словенске академије наука, образовања, уметности и културе.

Ожењен је и има три кћерке.

САДРЖАЈ

ИЗБОР

ЛЕПОТА.....	6
МИСАО.....	7
БУДУЋНОСТ ЈУТРА.....	8
ЛЕТАЧ.....	9
12. IV 1976.....	10
МУЗИКА.....	11
ХРИД.....	12
ПРИБЕЖИШТЕ.....	13
ТРЕНУТАК ПРОЛЕЋА.....	14
КАПРИЧО.....	15
ЗЕМЉА.....	16
БУЋЕЊЕ.....	17
АКО.....	18
ВЕРА !.....	19
ВОЛИМ ТЕ ЛУДО.....	20
ЧАСОВНИК.....	21
ЖЕЉА.....	22
НОЋ.....	23
НАГОВЕШТАЈ.....	24

ИЗЛАЗ ЗА СРЦЕ (1980)

ПУТ.....	26
НИКО ДА УПОЗНА ТВОЈУ КРВ	
ИГРА.....	28
ОСВИТ.....	32
И СЕНЦИ.....	34

КИША	35
ЕЛЕГИЈА ПОНОЋИ.....	36
СУТОН 1.....	38
СУТОН 2.....	39
<i>НАШ ДОДИР И САН СУ КАО ВРЕМЕ</i>	
ОТВОРЕНЕ ОЧИ.....	41
ДОДИР И САН	42
ЖИВОТ	43
<i>ДАНИМА ОВО ЈЕ МОЈА ТИШИНА</i>	
БЕГ	45
ТРАГАЊЕ.....	47
НОЋ.....	48
ТАЈНА.....	49
НОКТУРНО.....	50
БАЈКА.....	51
<i>НИКАДА НЕБЕШ ИСКАПИТИ СВОЈУ ПЕСМУ</i>	
ПОВЕРУЈ МИ.....	53
БУРА.....	54
БЕЛА НОЋ.....	55
ОПРОШТАЈ.....	56
УСПОМЕНА	57
<i>ТВОЈЕ ТАМНЕ И ТАМНЕ РЕЧИ ЛЕПОТО ТВОЈЕ ЉУБАВИ КОЈЕ СЕ НЕ ЗАУСТАВЉАЈУ ЗНАКОВИ И ЗВЕЗДЕ ТВОЈИХ ОЧИЈУ</i>	
САМОЋА	59
ЖЕЉА.....	60
ИЗМЕЂУ СНОВА И НАС	61
<i>ВЕЛИКО НЕБО УОЧИ НОВИХ ВЕКОВА</i>	
МОСТ	63
СЕНИ УНИШТЕЊА	64
ВАРИЈАЦИЈЕ НА ШОСТАКОВИЧА	65

1. MODERATO.....	65
2. ALLEGRETTO.....	66
3. LARGO.....	67
4. ALLEGRO NON TROPPO.....	68
ПУТОКАЗ.....	69
AURA VITALIS.....	70

ВЕНАЦ СНА

I МРАК.....	75
II САН.....	76
III СРЦЕ.....	77
IV РАСТ.....	78
V СМРТ.....	79
VI БЕЛИНА.....	80
VII О ТОМЕ КАКО СЕ ЉУБАВ ЗОВЕ.....	81
VIII О СЕБИ ИЗМЕЂУ ЉУБАВИ И ДАЉИНЕ.....	82
IX О КОСМОСУ У ЧОВЕКУ.....	83
X О ТОМЕ КАКО МАТЕРИЈА ДА НАДМАШИ СЕБЕ.....	84
XI О КОЛЕКТИВУ.....	85
XII О ДУБИНАМА.....	86
XIII ИЛУЗИЈА.....	87
XIV ЉУБАВ.....	88
XV МАГИСТРАЛЕ.....	89
ВРЕМЕ ЉУБАВИ.....	90
СЕЧИВО НЕБА.....	91
ПОЗДРАВ ПОБЕДНИКУ.....	92

ЕРИДАН, ТОПЛА РЕКА (1990)

Cursa, прва звезда ОТРОМАН КАО У СНИ

ОКИТИТИ СЕ.....	95
ТАКВО.....	96
У ТИМ.....	97
НАПИСАЋУ.....	98

ЗАБОРАВЉЕН.....	99
ЗА ПОСЛЕДЊИ.....	100
<i>Zaurak, друга звезда НА ИСТУ СТРАНИ СВЕТА</i>	
СВЕ ВРЕМЕ.....	102
МИР.....	103
ПЛИВАМ.....	104
УНИФОРМЕ.....	105
ПРОГУТАВШИ.....	106
<i>Zibal, трећа звезда УСПРАВНА КРВ</i>	
НЕПРИМЕРЕНА.....	108
ПРСТИ.....	109
РОСО.....	110
БЛИСТАВА.....	111
НЕКОЛИКО.....	112
<i>Azha, четврта звезда СВЕТЛИ ВИД</i>	
ИПАК.....	114
КАО ОБИЧНО.....	115
ДУБОК.....	116
ТАКО СЕ.....	117
ОНО ШТО.....	118
<i>Theetin, пета звезда ГРУДИ ОБЛИВЕНЕ ЗОРОМ</i>	
РЕЧ.....	120
ПОНОВО.....	121
СА ШИРОКИХ.....	122
КАО ПРСТИ.....	123
<i>Asatag, шеста звезда БУДУЋНОСТ ТОПЛА РЕКА</i>	
КАО ДА.....	125
ДРУГИ СИН.....	126
ОКРЕПЉУЈУЋА.....	127
ДАН.....	128

И ЖИВЕТИ.....	130
ТАЈ ПЛЕС.....	131

Асхернар, седма звезда ВЕРА ЈЕ ПРЕДЕО ПОГЛЕДА

СЛИКОВИТА.....	133
ОСВРНИ СЕ.....	134
ПОЗДРАВЉАШ.....	136
ОБИЛАЗИМ.....	137
ПРЕД САВЕЗНИШТВОМ.....	138

<i>Оскар Давичо: Еридан, топла река љубави.....</i>	139
---	-----

СЛОБОДНА ЉУБАВ (2000)

ПУТЕВИ ЉУБАВИ

ПУТ, ТАЛАС И ДУГА.....	145
САН.....	146
КРИЛА.....	147
МУЗИКА.....	148
МЛАЗ ЉУБАВИ.....	149
ЛЕТО.....	150
ЗАЧЕЋЕ.....	151
БОЈЕ.....	152
ГОДИНЕ.....	153
КУДА ПЛОВИМО.....	154
ОЧИ ЉУБАВИ.....	155
НЕБО.....	156
БОЈЕ, КАДА ТЕ ГЛЕДАМ.....	157
ЈУТАРЊА ПЕСМА.....	159
ДЕСЕТ ХИЉАДА ПОЉУБАЦА.....	160
СНАГА ЉУБАВИ.....	161
ИСПУЊЕН СВЕТЛОМ.....	162
ЉУБАВ ЈЕ СВУДА.....	163
ВЕЧЕ.....	164

ПЕСНИКОВА ЉУБАВ.....	165
----------------------	-----

ДЕФИНИЦИЈЕ ЉУБАВИ

ПОСВЕТА.....	167
ПОРУКА.....	168
ИСТОК.....	169
ПОКЛОН.....	170
МИ НЕ МОЖЕМО СТАТИ.....	171
ЉУБАВ.....	172
НАШ ПУТ.....	173
ЖИВОТ.....	174
ИАКО ЈЕ ЗИМИ НОЋ ДУГА.....	175
ИСПУЊЕЊЕ.....	176
ЖЕЉА.....	177
ГРАД СУНЦА.....	178
ОБЛИВАЊЕ.....	179
СВЕТКОВИНА.....	180
БЛИЗИНА.....	181
СВЕТЛО ЈЕ У ТЕБИ.....	182
ТИ.....	183

СЛОБОДА И ЉУБАВ

АТИНА.....	185
КРОЗ ОБЛАКЕ НАД ОЛИМПОМ.....	187
СИГИЗМУНД О ЗОРИ.....	188
АЈФЕЛОВА КУЛА.....	189
ТАМО ДАЛЕКО.....	192
ЖАНА ОД АРКА.....	193
НАТАЛИ.....	194
КОЗАЧКА БАЛАДА(песма пола и алкохола о мојој страсти у власти твоје сласти).....	195
РУСКА.....	196
СУТРА.....	197
ЦРВЕНИ БАЛ.....	198
РАЗГЛЕДНИЦА ИЗ МОСКВЕ.....	199

КРИТИКА ПЕСНИШТВА	200
СЛУТЊА	203

ПЛАВЕТНИЛО И МИРИС БОСИЉКА

ИЛИНДАН 1999.	205
КЉУЧ.....	206
ДОК СМО ТУ.....	207
ТАЛАСИ	208
ЖИВОТ.....	209
ЖЕЛИМ.....	210
ПРИБЕЖИШТЕ.....	211
ПОЧЕТАК.....	212
ПЕСМА РОЂЕЊА.....	213

УШЋЕ

УШЋЕ.....	216
ПОСЛАНИЦА СВЕТУ.....	219

ПРЕПЕВИ

ОДА ЊЕНОЈ АРОМИ <i>Пабло НЕРУДА</i>	222
ДЕТЕ <i>Пабло НЕРУДА</i>	225
НА ЈУНСКОЈ ЖЕЗИ <i>Пабло НЕРУДА</i>	227
СВАКИ ДАН МАТИЛДА <i>Пабло НЕРУДА</i>	228
СЛИВАЊА <i>Пабло НЕРУДА</i>	229
ЗАВРШЕТАК <i>Пабло НЕРУДА</i>	230
ПЕСМА У ЧАСТ БОГИЊЕ ЦВЕЋА И ЉУБАВИ (<i>Ацтеки</i>).....	231
ПОСМРТНИ ЖИВОТ (<i>Ацтеки</i>).....	232
ЗА САН (<i>Инке</i>).....	233
ЈА МУВУ ЧУВАМ (<i>Инке</i>).....	234
УАЛГА <i>Коси ПАУКАР</i>	236
МЛАДИ МЕСЕЦ <i>Ана ИСТАРУ</i>	238
ПЕСМА НАДЕ <i>Даиси ЗАМОРА</i>	239
МИ СМО ДЕЦА СУНЦА <i>Мишел НАХЛИС</i>	240
МАЈ <i>Ђоконда БЕЉИ</i>	241

ДЕВЕТ РАЗЛОГА ЗАШТО <i>Дебора ЛЕВИ</i>	242
ГОВОРИ СТАРА ЖЕНА <i>Герда МЕЈЕР</i>	243
ФРИЗУРА <i>Сју МЕЈ</i>	244
СТРАСТ <i>Сју МЕЈ</i>	245
БЕЗ ПОЧЕТКА И КРАЈА <i>Силвија ПАСКИН</i>	246
ЉУБАВНИК <i>Изабел ТРИЛИНГ</i>	247
ПОСМАТРАМ НОЋНО НЕБО <i>Гејвин СЕЛЕРИ</i>	248
У ВРЕЛОМ ПЉУСКУ ТВОГ ТЕЛА <i>Марис ЧАКЛАИС</i>	249
УСКА ЈЕ СЕНКА У ЦРНОМ МИНУЛА. <i>Лариса ВАСИЉЕВА</i>	250
ОНА <i>Лариса ВАСИЉЕВА</i>	251
РОЂЕН САМ ТАКО ДАВНО <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	252
АНЂЕЛО СЕКИ <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	253
И ВЕЋ САЊАО САМ ТО <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	254
КАД МИ ЈЕ <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	255
СЕНКА САМ <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	256
И ОВО ЛЕТО ЈЕ ПРОШЛО <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	257
БИЛИ ЈЕДНОМ <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	258
ЦРВЕНО СВЕТЛО <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	260
И НЕ ЖАЛИМ СЕ <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	261
АНИ АХМАТОВОЈ <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	262
ОДА <i>Арсениј ТАРКОВСКИ</i>	266
<i>Горан БАБИЋ</i> : ЉУБАВ КАО ИСКРА ЖИВОТА	267
<i>Белешка о писци</i>	269

CIP - Каталогизација у публикацији -
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-1
821-1(082.2)

КРШЉАНИН, Владимир, 1960-
Река љубави : поезија и препеви /
Владимир Кршљанин ; [поговор Горан
Бабић]. - Београд : Просвета, 2017
(Ужице : Графичар). - 277 стр. ; 20 см.
- (Библиотека Савремена поезија /
[Просвета])

Тираж 300. - Љубав као искра живота:
стр. 267-268. - Белешка о писцу: стр. 269.

ISBN 978-86-07-02172-7

COBISS.SR-ID 248011532

РЕКЛИ СУ О ПОЕЗИЈИ ВЛАДИМИРА КРШЉАНИНА

То је величанствена поезија о чежњи.

Та мислена поезија која зна да је уморна прошлост уморена иако су немирна сећања векова, не трага толико за смислом уопште, колико за љубављу, за њеним смислом, за тајним навикама бидићности.

Оскар Давио

Писање историје нашег сна прерасло је у писање историје општег Сна.

Његове теме су разноврсне, понекад изненађујуће вешто пронађене, оригиналне, космичке. Оне често задиру у суштину постојања, филозофски објашњавају свет, готово документарно образложу настајање новог Смисла...

Љубиљче Ришковић

Право откровење и права поезија.

Има песама које се могу изврстити и оно најбоље, најсавременије и најлепше што се сада уопште ствара у српској поезији. У његовим песмама има нечег судбинског, изразито јаког, мисленог и убедљивог.

Милорад Р. Бленић

Песник који је безбру својих милова, све стварне и насцртане тајне оставио као дар песмама, осетио је свим бићем да се у човеку самом налазе одговетке свих тајни, крај и почетак, она маћна васиона присутна и зрци песка, и клати воде.

Нада Маринковић

Кршљанин се ослања на језичке танљности, на нестиптану асоцијативност, на поетичне реминисценције и на својеврсне струјне ударе парадокса.

Чедомир Мирковић

У стварном, и реалном животу Влада Кршљанин је биће револуције и он би да мијења овај несавршени и неправедни поредак на земљи, али и поезији он је биће љубави, божањства над божањствима.

Торјан Бабич

